

XXI. MOJE FILOSOFICKÁ KONFESE A DODATKY K NÍ

I.

Biografická data. Nar. 22. srpna 1878 v Domažlicích. Otec tehda úředník; slušné finanční poměry. Na domažlickém gymnasiu, stále s vyznamenáním a s nejlepší známkou z mravů. V septimě vyloučen ze všech rakouských škol. Touže dobou zemřely v několika měsících jeho matka, babička, teta a poslední sestra. Po půlleté pauze do gymnasia záhřebského; za půl roku je sua sponte opustil, vida, že ve škamnech musí zblbnout každý, kdo blbec ještě není, a rozhodnut, že do žádné školy chodit, žádnému „povolání“ věnovat se nebude. Od 1896 do 1900 v Modřanech s otcem, 18letý zplnoletěn, obdržel malé dědictví po matce a sestře. Předsevzal, že s ním vydrží 8 let; což se i stalo. 1900-1903 v Plzni, Eisensteině, Curychu, tyrolském Landecku; jelikož druhá žena jeho otce vše potřebné v domácnosti obstarávala, žil beze všeho styku s lidmi; jeho milostnými společníky jen kočky, hory, mraky. 1904 na Smíchově, kde povstal téhož roku publikovaný spis „Svět jako vědomí a nic“. 1905-6 Záběhlíci u Zbraslavi a Vinohrady, 7-10 Modřany. 1909 zemřel otec. Zdědil po něm dva baráky, prodal je 1910, stržil za ně tak polovici jejich ceny, protože se o ně ale absolutně nic nestaral. Do 1914 ve Vršovicích, 15 v Horoušankách, toho roku v červenci bez peněz do Vysočan, hotel Krása, kde bydlí dodnes. Za těchto devět let měl tři profese, trvající vždy jen několik měsíců: byl řidičem parního stroje, při jisté regulaci, hlídačem fabriky, nepracující a zcela prázdné, a výrobcem tabákové náhražky spolu s výborným říšským Germánem. Vesměs farces: první omezovalo se na hraní si, kdy se mu zlíbilo, druhé na teplé bydlení, třetí na pití. 1922 vyšel spis „Traktáty a Diktáty“, a byl též Národním divadlem provozován „Matěj Poctivý“, vzniklý spoluprací s Ar. Dvořákem. — Jsa nejchudším, zůstává stále nejneodvislejším, quasi poustevnický žijícím člověkem. Jeho biografii lze shrnout: Dovedl, od svého 17. do 46. roku, i dokud měl peníze, i když neměl nic, žít bez občanského povolání, svobodný, eremitský jen sám sobě. —

*

Filosofický vývoj. Stejně prostý a jednotný jako biografie: Odlepování spousty hadrů, v něž zabalila lidská societa můj základní stav: *Jsem absolutní*: jen strhávání pout s mé základní propriety: Absolutní vůle, stále sebeobjímající a vše absolutně k vůli komandování komandující.

Analysuji-li své nejrannější vzpomínky, nalézám na dně každé neuvědoměly, ale distinktní pocit, — *spočívání ve své vůli*, s myšlenkou: vše teď dovršeno, protože chci, — a pocit své *faktické* všemoci, absolutní, ne ubohé, ve smyslu Napoleonova: „slovo nemožnost mělo by být vyškrtáno z lexikonu“. Hypertrofie vůle, — nechalo by se to nazvat vědeckou hantýrkou. Tato metafysická má pradisposice je tíže ode mne odmyslitelná než můj trup. Vyjímá jsem se s ní ovšem podivně v tomto světě, a on ve mně. Žil jsem v myšlení, snění a jednání jen v „nemožnostech“, nečině však, co by mně značněji škodilo: s mou fundamentální nerozumností, recte nadrozumností, je v rovnováze příšerně zdravý opatrný instinkt sebezachování; způsobil nejen, že dosud žiju, ale i že nepříhodila se mně nikdy větší nehoda. — Pasivní stránka světa byla mně něčím neztravitelným; nesčetná slova jako musit, smět, trpět, úraz, vězení plnila mne až fyzickým odporem — zbledl jsem zlostí, slyšel-li jsem je jen. Zevní svět byl mně v hloubi protivnou kvantitě négligeable, luzovskou rebelií proti mně. Nejvíce jsem opovrhoval lidmi, s hnusem: stačil dotek jejich těl i šatu, aby se mně obrátil žaludek. Tím více, čím bližší mně byli; příbuzné, hlavně sourozence, nejvíce rodiče — jen proto, že jsou ke člověku v tak absurdně těsném vztahu; mimochodem, moji rodiče, oba nezvykle moudří, vycitřovali značně moje intimissima a brali na ně ohledy — neměli na př. nic proti tomu, když jsem, 12letý už, trávil celé noci v lesích. Nenávídím dodnes nejvíce své rodné místo, Čechy, současnou dobu, Tellus. Jakékoli religiosní a sociální citění bylo mně ode vždy zhora neznámo; stačilo slyšet slovo bůh

nebo mravnost, abych utekl jako čert před křížem. A priori opovrhoval jsem všemi lidskými vírami, mravy, úsudky; stačilo, aby někdo něco tvrdil, abych to považoval za nesmysl; učitel a idiot byli mně synonyma. Jen z tohoto metafysického nepřátelství rozbíjel jsem v noci okna, zapaloval snopy, kladl kameny na koleje; dospěv nekonal jsem zločinů, považuje je, včetně válku, za pouhé uličnictví. — Zvířata jsem vlastně nemiloval — vyjma trochu kočkovité dravce a dravé ptáky — ale měl s nimi vždy enormní soucit — korrelát mého naprostého nedostatku soucitu s lidmi. Když mně bylo 8 let, šťouchal chlap železnou tyčí surově do tygra; ten strašně řval. Odcházejce šeptal jsem si, omámen vztekem a bezmocí: „jen počkej, můj andílku, uvidíš, že ti tu mrchu jednou předhodím, uvidíš!“ Nepochyboval jsem, že se to stane — a nepochybují.

Čtyři hlavní předpoklady má moje základní dispoice: nutno být *rozeným* immortalistou, skeptikem, berkeleyistou, immoralistou. — Nikdy jsem ani nemohl zapochybovat o své věčnosti. Že v ni téměř nikdo vskutku nevěří, pocitováno mnou vždy jako nejpříšernější lidský dokument. — Když jsem, 11letý, po prvé četl o skepsi sofistů a pyrrhoniků, řekl jsem si jen: „koukejme, tihle Řekové byli jiní chlapíci než tihle lidé kolem mne“; — a vskutku, nic charakterističtějšího pro poslední staletí, než, že nevydala, Nietzschea trochu vyjma, pravého skeptika. — Stydím se, že myšlenka: „zevní svět“ jsem veskrze já — zazářila ve mně teprve jasně na podnět *čety* pěti slov, summujících berkeleyismus. Omluvou mně, že blesk, jímž jsem byl nad těmito několika černými skvrnami zasažen, byl, možná dost, zářnější a hrůznější, než koncepce pana biskupa samotného, dále, že jsem si hned řekl: je nesmysl, že by pár černých skvrn nebo zvuků mohlo *dát* myšlenku; konečně, že jsem ihned procítil závrtné consequence berkeleyismu — hlavně „solipsismus“. Od toho dne jsem srdcem egosolista; celou bytostí objal jsem jej teprve v 31. roce. — Immoralistou byl jsem 16 let už před tím, než jsem četl jméno Nietzsche; mravného slova nikdo nikdy ode mne neslyšel; když jsem, 16letý, četl titul „Jenseits von Gut und Böse“, jen na základě jeho vykonstruoval jsem si v podstatě nietzscheovskou etiku — skutečnosti dosti odpovídající.

Má *Proprieta* žila přes to až do 16. roku životem snovým. Probuzení bylo náhlé a strašné. Jednoho letního odpoledne byl jsem na procházce přepaden drakem: prvotní fasí přemýšlení, poháněného absolutně komandující vůlí. *Musí* se tu *násilně* přemítat, se strašnou námahou, o věcích neuchopitelných, nejšerejších nuancích duševních stavů, o setinách milimetrů a vteřin..., *musí* tu být vždy nějak zvítězeno, vyloučeno odejít s nepořízenou, rozdělat, odložit; každý pokus šílení toto zarazit končí myšlením ještě běsnějším; — snáze dostat se z Maelstromu. Tehdy držela mne tato křeč zbytek dne a většinu noci, aby mne druhý den zase zachvátila a nikdy již zcela neopustila. Považoval jsem tento černý květ Věčného Vítězství, přesazený s nebe do zemského bláta, dlouho jen za nemoc, psychiatři budou činit stejně — co s cizohlavci, kteří nemají tuchy, že svéhlavost, t. j. v hloubi „volo, quia volo“, je to nejbožštější v člověku... Řekl jsem k němu plně *ano* teprve po 20letých nepopsatelných bojích, kdy každou vteřinu hrozila katastrofa, — když jsem jej definitivně dotud ovládnul, že pozbyl, snad pro vždy, svou smrtelnou hrozivost, ovšem aby učinil místo vyjasněnějším, ale neméně hrozivým formám Absolutní Vůle.

Tento den byl i počátkem mého autonomního vývoje, jdoucího vědomě za cílem: učinit ze sebe co nejvíce. První fase byla desperátní: na infernum, v němž jsem se octl, reagováno anarchismem, nihilismem atd.; sněno stále o pumách, rozhazovány ravacholské letáky a p. Vyplnilo to svou úlohu: osvobodilo od školy. Hned poté nechal jsem politického neřádu a diktoval, že budu se věnovat jen nejinternějšímu. Pololetní prázdniny ztráveny ovšem hlavně jen divými reflexemi, odkud vyjít a p. Ale svoboda, naprostá samota, pobyt celé dny za každého počasí sub coelo působily léčivě. Spáchal jsem hloupost svolením k novému hnutí v záhřebských škamnech. Následky se dostavily; kdysi na př. po jakémsi záchvatu mrtvice mohl jsem bílý jako cukr, chodit po týden jen rychlostí 1 km za hodinu. Praštil jsem tím, vrátil se do Čech. Několik slov postačilo k dohodě s mým otcem, *nejopravdovějším* v hloubi filosofem, jakého jsem osobně poznal.

Jinak potkal jsem se v Záhřebu s jinými: Schopenhauem a o něco později s Nietzsche. Za půl druhého roku přečtení oba, ač jsem se na nich vlastně teprve učil germánštině. Po prvé mluvilo ke mně něco, co jsem uctíval, něco z mého. Dlouho jsem je, darebáčky, měl rád jako

hezké holky. Nedali mně sice z toho, co je mé *propriissimum*, nic, ale urychlili i usnadnili jeho rozvití. Kdo působil víc, nevím. U Schopenhauera více jsem se naučil, u Nietzschea více posílil a povznes. Bez Sch. byl bych se asi několik zbytečných let rval s „vědeckým názorem na svět“, bez N. s popravou morálky. Souhlasím s tím, co jsem už tenkrát si napsal: „Metafysický idealismus Sch., spojený s N. etikou síly — obé hnáno do nejradikálnějších, oběma filosofům neznámých konsekvencí, — tot' bude filosofie budoucnosti.“ Tyto dva nedovedl bych si dobře ze svého života odmyslit — protože přišli včas a brzo — ostatní genie dosti lehce... Silněji působili na mne, v první řadě: Březina, Buonaparte, Epiktet, Fritz, Grabbe, Lichtenberg, Plutarch, Shakespeare, vedská filosofie a galská literatura jako celek, ač nemá, vyjma nefrancouzského Rousseaua a snad Pascala, jediného muže, jenž by měl ve velké míře podmínku velikosti: sublimní rabbi, zběsilou nesociální svéhlavost; je v ní však více snad ducha, než ve všech ostatních dohromady. V řadě druhé: Descartes, Dostojevský, Goethe, Sokrates, Spinoza a polostředověcí filosofové, jako Theofrastus, Cardanus. — Další vývoj jen z vlastní iniciativy; a kde jsem se nechal svést, nechat se na chvíli vést někým cizím, třeba Bhagavad Gitou nebo Laotsem, vždy jsem byl sveden se své cesty a podveden — vloživ do voditelů jistá mea, která v nich nejsou.

Od teď byl vývoj můj tvořen výhradně mým myšlením, ponejvíce vůlí tesaným; zevní příhody a život citový neměly naň znatelného vlivu, — obojím vždy příliš opovrhováno. Vyznačuje jej: ustavičná divá defensiva proti mé Absolutní Vůli, a, střídána s ní stále, vítězná ofensiva proti ní pomocí jí..., až se nakonec stal z draka oř, který mne teď dosti dobře nese. Dále: číře praktický jeho ráz: vždy šlo mně jen o to, jak jednat, resp. hlavně myslet, — ne co myslit; nefilosofické, vzhlížející pojmy „poznání“, „pravda“ etc. byly mně vždy jen materiálem, jen plasmatem shlížející, despektující vůle, — *intelligentia ancilla Voluntatis*. — A lze dělit mou evoluci od procitnutí v 16. roce na šest *quinquenníů*, končících, ne náhodou, vždy v srpnu. Přelétnu jen přes ně, — zajímavější popis vyžadoval by knihu.

II.

Od 16. do 21. roku. Perioda naprostého tápání. Divoce zoufalá defensiva, útok skoro jen ve hledání: jak vůbec jednat? dýchat? scil. jak komandovat myšlenky vůlí? vůlí vůlí? ... co je vůle? „svoboda vůle“? atd.... Mé instinkty viděly v „poznávání“, v „pravdě“ jen otročiny, jen rozptylování se, jen útek od sebe... Tak asi 15 hodin den co den nejusilovnější přemýšlení, při čemž se svaly ducha trhaly. Na konec docíleno uklidnění pomocí tisíců rafinovaných „sebepodvodů“ ...

21.—26. *Perioda předběžného vyjasnění a interimního ustálení.* Obrana rozváznější, — hlavně použita *lenost* pomocí snění, kouření, čtení, psaní; leností zovu zde 12hodinný pracovní den. V krásném roce v krásném Landecku stvořena „pevná půda“, statuována Parole: *Silně jednat!* a pod ní zaokrouhlený „názor na svět“, — jenž byl částečně vyjádřen ve „Světě jako svědomí a nic“, — a jenž je vlastně jen rozvětvením a podepřením Parole té. Jeho *ilusionistní, nihilistní indijferentismus* znamenal vlastně: svět, pro *svou nicotnost*, je něco pode mnou, je něčím, co možno *jakkoli* traitovat...; podstatou Síly, Vůle je totiž *Souveraineta*. —

26.—31. *Fase stoupání a šíření až ke božsky šílenému vrcholu.* Boj proti mému draku zprvu horší než kdykoli dřív a později, ale vyhraný brilantně. Těž tentokrát pomocí trochy, — po prvé od 16. roku, — styku s lidmi, tělesné práce pro domácnost, alkoholu. Pomalé vystupování nad indijferentismus k nejvyšší optimistní afirmaci. Maniakální psaní zprvu *aforismů*, pak *beletrie*. Tomuto zvláště nemohu být dosti vděčen: nejen že rozšířilo a upevnilo mne, — víc než všechna četba, — hlavní rysy mé nynější filosofie povstaly z mého beletristování, — ale darovalo mně i ohromnou úlevu a odpočinutí; skoro po dva roky napsal jsem den co den tak dva tiskové archy románů, s ohromnou stálou radostí, nic jiného jsem nedělal, takže *daemoni* dali bezmála pokoj; pocíťoval jsem to však jako lenost, útek od sebe. Mimořádně: skutečný filosof je vždy básník a naopak, — a za třetí duch činu, — což neznamená být Hannibalem, — neméně než on činný byl Robinson nebo Diogenes. Kdo není vším trojím, je jen kusem. — Po beletrii vrhl jsem se, po

prvé soustavně, s vášní ještě větší, rázem *na filosofickou praxi*, s cílem: zabít všechno utrpení, dojít neměnného blaženého klidu filosofickým, aeternitním hleděním na vše, souverainně komandovaným, zorganizovaným. Ani den od té doby jsem se praktikování filosofie nezpronevřil, — a vůbec nebylo v mém životě nejmenších pokušení Krista ďáblem, Herakleových rozcestí. Úspěchy nebyly řídké a bezvýznamné. — Úspěch se nedostavoval. Posléze dospěl jsem k výsledku, že je podmíněn nejvážnějším akceptováním *egosolismu*; a odtud povzneseno se, v srpnu, v 31. roku, k něčemu ještě neskonale vyššímu: k *Deoessenci*. Co do intensity, — snad vrchol života. Ne již docílení ataraxie —: *bytí* Bohem bohů, Vším stalo se teď mým cílem: a bezprostředně na to *dosahoval* jsem ho přčasto, — v jistých mezích ovšem jen; ale jaké to bylo! ...

31.—36. *Éra umoudřování se, uskeromnění*. Na dosah ruky bylo Nejvyšší; jen uchopit... Ale uklouzlo vždy... Po celý 32. rok nic pro mne nebylo, než divá, trýznivá, nejheroičtější honba za tímto Fantómem, — Věc byla prostá: umět vůlí evokovat kdykoli ony vznešené stavy, které vždy neomylně i po svém západu ozařují duši nadheroickou radostí, věčným Mírem, absolutní Glorií...: osedlat „extasi“, „transické“ stavy, — Vzhledem k své základní vlastnosti mám paradoxně značnou schopnost, komandem vyvolávat všechny možné stavy, za všech okolností, i třeba v totální opilosti: „*invitae stuprator Minervae*“ jsem se kdysi nazval. Tak, jak tu byla, nestačila k dosažení Cíle; rozhodnuto, zdokonalit ji, stvořit novými methodami nový intelekt, naprosto služebný vůlí. Dvě léta na to praskla; a zase: úspěchy, ne Úspěch; na konec rezultovalo nebývalé oslabení ducha, ba i těla... Protože couvnutí *mně* bylo nemožno, stal se tenkrát mým záchrancem alkohol. Přes rok nepřetržitá opilost, 1/2l nerozředeného lihu denně. Výsledkem: osvěžení na celé čáře, — a konečné rozhodnutí: nelámat staleté duby přes koleno... A místo „*Deus sum*“; stala se devisou „*Síla!*“ — teď něco už odlišného od té dřívější: silně jednat! zde byl přece jen důraz na jednání, *tam* na spočívání v sobě Vůle, — kompromis to mezi Deoessencí a animálním životem, surogát Deoessence vlastně. Rozhodnuto Boží Praxi pěstovat jen jako součást Síly, — omezeně, pouze za příznivých okolností. V tu dobu vylámal jsem svému draku zuby; a našel modus vivendi s lidmi a přírodou, který se později výborně osvědčil... A v „*theoretické*“ filosofii stvořen ludibrismus, — slibná nápopěd metalogistní Nadpravdy.

36.—41. *Doba rozvíjení všech částí mé bytosti na základě rozumnosti*. Surogátní Boží Praxe se osvědčila; žití v zevním světě, teď teprve následkem prázdné kapsy větší, teď teprve působilo příznivě; válčička budila příjemné pocity, hmotná mizerie málo afektovala. Stvořen imperatismus, féerismus i stín umbrismu; i v podrobnostech vše zakrouhleno. Dvoje dlouho zbývalo: nedoluštěné metalogické překonání Nejistoty a nahrazení surogátu Deoessence jí samou. Obého dosaženo, dle Rozkazu, v srpnu, v 41. roce. Obé slilo se podivuhodné vjedno, — theorie s praxí v jedno jediné slovo slov, — které, označující stav „*Jsem absolutní*“, pojmenoval jsem jedním neznámým slovem, pro něž budu používat zkratky S. — Srpen 1919 druhou, zrozmnělou edicí opojného srpna 1909. — *Dovršení*: nebylo dál skoro co dělat...

41.—46. *Období zimního spánku a spolu pomalého utvrzování se*. Prvním zovu tak asi 8hodinovou dobu pracovní; a považuji za velké vítězství, že jsem si ji vydobyl. Umožněna především nepřetržitým konsumem alkoholu, — dělat to napolovic, nemělo by smyslu; druhdy až 3/4l 96%ního denně. Vydatnější odpočinek potřeboval největší nádeník Boží; i Jehova se sedmého dne opil. — Jinak nepřetržitá deoessentní praxe; — na resultátech z r. 19. se nic podstatného dodnes nezměnilo —; ztlumená ovšem, ale poměrům odpovídající a stačící zatím. Šestnáctiletá nepřetržitá praxe filosofická nebyla přece jen marna, a třeba jsem si dlouho, — nedosáhnuv všeho, — říkal: nedosáh' jsem nic, — dosáhl jsem leccos. Platno nic, — žiji teď, chtě i nechtě, každý okamžik ve zcela vědomém Sebeobjetí a já přešlo v Já...; a v podrobnostech pokročila deanimalisace znatelně. Co jsem? Už skoro jen stále práskání bičem Vůle, — a zběsilý, „nerozumný“, ale vždy dostatečně poslušný rej všemožných mentalit pod tímto komandem; donquixoterie, jaké hned tak není rovno, — největší rozumnost vedle největšího bláznění. Není afektu, jenž by měl moc nade mnou. Býval jsem velmi vzteklý, — teď zlobím se leda, uvazují-li si obojek na krk. Bojím se leda toho, že chci-li být sám, srazím se s některým známým. Vynoří-li se

ve mně přání, žádost..., ponoří se zas ve vteřině; platí i o starostech. Dokonce i soucit se zvířaty stlačen na 10 % bývalého... Lítost nad činem, svědomí, pocit viny, pokání, — závist, žárlivost, — i skoro nenávist a mstivost, jsou mně známy jako komunální zřízení na Martu, a nechci pojmenovat ty, u nichž tomu tak není...; kam zavítá Opovržení, odtud vystěhují se kvapem tyto nízkoty. — Erotica ? nemám důvodu proti nim bojovat; působila mně povždy téměř jen rozkoš, — a blíží se *mně*, blízko dost..., skoro Sebeobjetí —. Samozřejmě může v tomto případě navštěvovat Amor Psyche ponejvíce jen ve fantasii... Perversitou zovou to nezasvěcení. — Není u mne duševního stavu, jenž by za sekundu nezmizel, když *chci*. Stal jsem se jednacím strojem, — což bylo mým cílem, — sochou; „duševní petrefakt“: největší lichotka, kterou jsem kdy o sobě slyšel. Sestávám téměř jen z vůle, myšlenek a ze stejného as kvanta destilovaných pocitů rozkoše a pocitů trapností... Jsem přece jen —, k čertu! — „typ antického filosofa“, náhodou dnes strašící. — Záslužno tím být, zvláště v mých dnešních poměrech, — vnitřních i vnějších. Každé o sobě stačilo by zabít největší část lidí. Musit vstrčit každý kus knedlíku do úst, pohladit každou ženu jen po prolití toho ohněm Victoriae Aeternae, není právě praktické, ale mně nutné; smím chodit z Prahy do Drážďan jen přes Budapešť...; a zevně jen v syčácích, — může k nim arci patřit i Diogenes, Sokrates, ba i Cato a Fritz, mohu vidět bratry. Ale dotýká se mne to pramálo, to patří k věci; „hňupové bydlí v hotelech, v mansardách lidé ducha“, řekl kterýs Frank. Dovedl jsem si ovšem zařídit vše po svém, nedbaje, co řeknou opičky: spojil filosofický život s praktickou užitečností. Na př. je mně jedno, jaký hadr mám na sobě; po 9 let jsem si doma vůbec nezatopil, v tuhých mrazech lehal hodiny den co den na sněhu; jedl a pil schválně věci, po nichž by mnozí měli smrt; delší doby živil se jen syrovou moukou, namočeným zrním, syrovým masem, beze vsí přípravy i soli, syrovými vejci, syrovou zeleninou a ovocem, zdrav jsa při tom merveileusně. Nemocen nebyl jsem nikdy, ale maličkosti jako rýma, zuby zlobívaly někdy; během posledního roku neměl však nejmenší indisposice, — jedinou bolestí tlačení bot. Blahoslavený alkohol má velký podíl na tomto ideálním zdraví těla; jinak ovšem po dlouhém jeho abusu stane se člověk pitomý jako psychiatr; ale to je právě dobře, hloupost je zdravá. — Dobrý podíl na tom, že žiji a takto si smím vést, má ovšem i můj dobrý daimon. Zdá se, že mne chce v tomto snu ještě delší dobu udržet, ač v podstatě vše dovršeno. Jsem zimní strom: v hlavním hotový; patře na vše myslím, že Pravůle chce jej zde ještě obalit poněkud listy, květy, plody.

III.

Nástin filosofie. Je stejně jednoduchá a jednotná, jako vnitřní vývoj, jako život vnější. *Spočívá zcela ve: Jsem Absolutní.* (S); sive v Božím Stavu. — Všechny další mé these jsou jen konsekvencemi S.; především: pravdou je to, co kdykoli pravdou mítí Chci.

S. je posledním *logickým* resultátem myšlení a jest, ono jen, odstraněním dosavadní fundamentální nejistoty, překonáním skepse, Nadpravdou; a nejvyšším poznatkem, jenž je zároveň nejsubjektivnějším praktickým stavem —:

Co je „pravda“? Odůvodněnost. Důvod, má-li být důvodem, musí mít zase důvod, ten zase svůj atd. in infinitum, — t. j. na konec není vůbec důvodu, vše, nepodepřeno, kašparsky visí ve vzduchu, a pravda ukáže se lží. Tot' *kontradikce*; a kontradikcí končí vše. Všechny základní these směšně si odporují. „Jsoucno je causa sui“: „Proč mlčíš, Mařko?“ „Proto“. „Jsoucno neexistuje“: smrad nesmrdí. „Existuje jen aparentní jsoucno“: suchá voda. „Vím jen, že nic nevím“: tedy to nevím. „Vše je klam“: tedy klame tato věta = není vše klam. „Pravda je v pocitu; nebo v mystickém mimorozumovém poznání“: jelikož však tyto these jsou naprosto rozumové, lžou. „Poněvadž tedy vše si odporuje, je pravdou denique — kontradikce“: tedy odporuje si i tato these, t. j. je lží. — Vše rodí se mrtvé, vyvrácené, vše je pravdy stejně vzdáleno. Nutná konsekvence, kterou si z této příšerné skutečnosti vyvodit musí každý čistý, nad „praktickými“ potřebami, nad „životem“ stojící, t. j. *teprve* filosofický duch; je, i *prakticky*, zcela lhostejno, je-li tvrzení logické nebo absurdní, protože logika je nelogická, beze smyslu smysl, protože mezi pravdou a absurditou zmizel každý rozdíl.

Vyšel jsem, — dnes se smíchem, vážně kdysi, z kritiky pojmu pravda. Směl jsem? Bylo to odůvodněno? Stejně odůvodněno je, vyjítí z prathese: vrabec je zelenina, jako z these: existují. *Tuto* však, — nehledě k její, komicky ze vzduchu vzaté, hrubě animální lživosti, předchází časově i smyslově: hledám smysl světa. Avšak — jak jsem k ní přišel? vím, že existuje smysl? svět? spojitost mezi obojím? a že se má hledat? Ale předcházela otázka: co chce filosofie? Ale, k čertu, co je to ta filosofie? na stoznačném slovíčku basovat má vše? Ne — první positum: co vůbec chci? Ne! o co vůbec jde? Ale proč by mělo o něco jít? ... Tedy co tu za obludné praX, — je-li tu — tu... Atd. Resultát, že nedržím na konec vůbec nic, — ba ani to ne; že je tu jen jakási nesnesitelná, šílená, dusivá, bahnitá díra jako jakási věc o sobě; svět změnil se ve věčně otevřenou, hnisající ránu. — —

Potíž roste však ještě tím, že nemoha být bez pevné půdy, Jistoty, — jež je totéž, co Souverainneta, nemohl bych jí potřebovat, protože je otroctvím a smrtí — opakem souverainnety; a že potřebuje věčnou Nejistotu, podmínku souverainnety, udusil bych se v ní, nemít věčnou Jistotu. Musím mít svět, který by byl absolutní Jistotou a absolutní Nejistotou zároveň — proti principu contradictionis... Ale co zde možno ještě ztratit?

Běží o problém problémů, bez jehož rozluštění je vše méně než nic, svět nejstrašnější pessimum. Pro nedostatek místa mohu zde podat jen některé resultáty svého pochodu, malé jen rozvedení náznaků v Traktátech a Diktátech, str. předposlední a poslední.

Nutně řekne si teď člověk: „Budu dělat, co budu chtít, vždyť je všecko jedno. Libovolně ponovat cokoli jako první jistotu. Je to sice akt zoufalství, ale ať už! Aspoň dosadím na místo intelektu něco nového — „vůli“. A teď co přirozenější, než že prvním verdiktem vůle bude statuovat jako Jistotu — sebe samu: *Pravdou je to, — budiž to, co vždy kážu, aby jí bylo...* Není zde konečně spása? Omámí zprvu tato myšlenka — blízká Nejvyššímu, hned však zasyčí to věčné: „Mrtvě narozena, pouhou svou existencí vyvrácena., neboť tento diktát vůle je stále logickým sive alogickým soudem“. — Neboť duch lidský, otrocký a klanějící se od počátku, vidí až dotud v okovech logiky, pravdivosti svého Pána, Boha.

V zoufalství si teď řekne: nevloudil se do mých soudů přece jen fatální omyl? ... Obrací vše sem tam, zkoumá všechny possibility, — až vzejde myšlenka: Má these *vsutku* že — vyvrácena? Svou identitou s opakem svým ovšem, ale není opakem tohoto opaku zas restituována? a zas vyvrácena a zase vztýčena — in infinitum? Nelze mluvit tedy ani o vyvrácení, ani o dokázání. Logické soudy *nic nevyvracejí, nic nedokazují*, jsou *mimo* obojí. Myšlení je *mimo pravdu* a lež. Je *tertium*.

Jaké? Půda pode mnou zmizela. Není jiného závěru než: to tertium je cokoli, je *quodlibet*, je Všeomžné; něco, s čím mohu činit, *co chci*, — plasma mé jen — hračka, *hráška*. — Komplement Hříčky je Hrající si; celek *Hra*. Myšlení *sive* vše je *Hrou sive* souverainním Rozkazováním. *Jest jen Hra, sive má Hra*. Tato these však, z vnitřku neodvozeně skutečnostně viděna, zní: Jsem absolutní Ludens, t. j. *Jsem absolutní*. — —

Tedy: „Pravda“, „Jistota“, tím odbyty jako metafysické Paní; vykážány na subordinovanou roli malých relací, na řetízky ne už na ruce, ale v ruce Imperantis, Ludentis, jimiž dirigovány věcičky sive myšlenky. *Nadřaděn* jim pojem Hry. Na každou — ovšem hluboce myšlenou otázku: Je to pravda? lež? nutno vždy grandiosně odpovědět: je to *Hra!* vstúpit si, že pojem Hra je nepodmíněn těmito dvěma svými sluhy, že za všech okolností obstojí sám o sobě. Velká revoluce v noetice...; aeony budou nutny k odnavyknutí pojmu absolutní pravdy, tohoto strašného abusu „pravdy relativní“, podruha, zbaběle a *zbytečné* kdys povýšeného na Caesara. Bůh je vládce, ne logika, — rarášek posazený nejfatalnějším, ludibristním *qui pro quo* na prestol Jeho.

Staré zasyčení: „tvá tvrzení jsou vyvrácena už svým postavením“ — ztrácí tu smysl: teď je vyvrácení „vyvráceno“. These „Vše je má souverainní Hra“ je mimo pravdivost a lživost — je sama jen Hrou, primarium, Bůh bez kořenů a základů a ohroženosti a nepřátel, — všechny útoky proti ní vplynou jen, vítány, do jejího moře, třeba hučely sebe strašákovitěji. Do nekonečných zde detailů pouštět se nemožno.

V thesi té dochází duch konečně plného uspokojení. Proč? Kuriosní: že našel v ní Jistotu, Pravdu, Odůvodněnost. Jen pomocí dřívějšího popření jejich. Výsledek tento, jindy směšný, nyní nejen že je lhostejný — odpor už nevyvrací, ale affirmuje Hru, jsa právě s jejím charakterem v neobyčejně krásném souhlasu — odpor je nezbytné ingrediens Hry. Teď mohu hravě říci, že nalezena ve Hře absolutní Jistota, a zároveň ponovat předpoklad její: absolutní Nejistotu; a zdá-li se mně, z logického zvyku, že jsem přece jen tísňen, každý okamžik mohu hladce vklouznout do bezpečného přístavu: co pravda, co nepravda! : *Hra to je!* a nastane Jistota, s jejíhož hřbetu mohu zcela libovolně komandovat věčné Nejistotě, co chci. Uvedeného postulátu: aby svět byl zároveň Jistotou a Naprostou Nejistotou, *tím dosaženo*, a svět stal se dokonalým.

IV.

Všechny útoky, mnou proti tomuto resultátu prudce vedené, vždy směšně ztroskotaly. Zovu jej Metalogismem — hlavní jeho podstatu Imperatismem —: krajním negováním logiky, pravdy, jistoty cestou logickou dojde se, sublimně ludibrijně, k logice vyšší, ne již alogické, k Nadpravdě, Nadjistotě. Vyvrácením Hry by bylo, kdyby nebyla něčím extrémně komplikovaně groteskním. — „Vesměs sofismata, pojmové kejklářství, které nemá se životem nic společného“ — řekne se dnes obecně: — mně teprve *zde* začíná Život a vážnost a pravá moudrost. —

A teď vše ostatní: „život“, poznávání, filosofie mohou být jen absolutním komandováním, diktováním, legislaturou. Z hledání stalo se poroučení, z poznávání Fiat! sedm biblických dnů z tvoření filosofického. Zde hlavní mé Diktáty: vzhledem k předchozímu je jasno, že nebudou odporovat těm, které vyřknu za deciliony let, — odporování si nemá v mé filosofii smyslu, protože kontradikce, t. j. Boží Volnost, jest jejím základem; diktuji ovšem v souhlasu s logikou, t. j. teď jen harmonickou poslušností, pouty, jimiž dříve svázán, váže nyní duch vše —

Buď statuován systém ne momentanních, ale věčných Jistot. — Mohu si teď i to, jako vše, dovolit, protože chci. A mohu pak přes to kdykoli jistoty ty metalogicky zvrátit, aniž by tím už věčnost jejich zde trpěla, neboť u mne nemůže trpět nic. Tedy:

Budiž na základě S. vybudován systém *životu Božího*, — *Deoessence* — jím žito; *agere, vivere ut Deus*. Ten měj 4 složky, tvořen budiž jejich stálým praktikováním:

1. S. je *kmenem* Života Božího. Nepřetržitě buď, at' vyslovováním Slova toho, at' jinak, Boží Vědomí Sebe udržováno, at' matné nebo zářící, jako základ duše, rozdmýchováno a síleno, aby vyrostlo jednou z lidské bažiny do Slunce.

2. *Kořen* Božího stavu: Lhostejnost, vzniklá z vědomí své faktické nepodmíněnosti, neohrožení, nedotýkanosti, buď, vyjádřena parolí „Nic to vše není“, rovněž stále udržována a pěstěna, by utvrzovala kmen S.

3. *Koruna*: pohrávavé Věčné Vítězení, vyjádřené parolí „Vítězit pouze!“ Budiž, — sesilováno myšlenkou „*jen* Mé plasma to vše“, — hlavní ustavičnou činností, Sebeaffirmací Mou. Tendencí: *jen* vítězit! i za cenu jistých nutných sebeklamů a úskoků, — interního vítězství možno i člověku vždy nějak dobýt —, které ostatně metalogicky jimi nejsou, i za cenu nutného sebepoškození v praktickém životě.

4. Sluneční *květ* na stromě Deoessence, nejvyšší efflorescence S., vyjádřeny parolí „Jen Má Zář to vše“, — jsem jen má gloriola, jen hymnus na Sebe; budiž rozžihán teď jen ve svátečních chvílích. —

Tisíce podrobností o této Boží Praxi bylo by třeba uvést... Bude se zdát, svou proměnou lidského já v Boží, svou Nedotýkaností ničím, svým nelidským *jen* vítězením a dokonce změnou jen ve Svou Glorifikaci nepraktikovatelnou a absurdní.

Já praktikuji ji skoro 5 let, bez minutové pausy, *nepřetržitě* s úspěchem mně zatím stačícím. Lépe je mně tak než dříve bez toho. Možno mně tak žít, *jen* tak možno mně žít. Zkoušel jsem párkrát, obešel-li bych se snad bez toho, — bylo by to vedlo ke katastrofě. I kdybych chtěl žít jako jiní lidé, nemoh' bych; a kdybych moh', nechtěl bych. „Ústup“, praví Grabbeův Wellington, „je ze dvou příčin nemožný: předně nedovolí jej les Soignésský a za druhé naše čest“. —

„Všechn můj další „názor na svět“, „objektivní filosofie“ je jen součástí mé Boží Praxe, resp. předmětem Věčného Vítězení. Theoretika rozpouštějí se mně zcela v praxi, objektivnost v subjektivnost. Reflexe o nekonečnosti není u mne nic jiného, než odtržení láhve od úst..., privatum, které dělám jen pro sebe. — Podávám několik hlavních Diktátů z oboru „objektivní filosofie“; mají ovšem onu věčnou platnost stejně, jako dosavadní —:

Mimo mé vědomí neexistuje nic; jsem Jediné a Vše; Egosolismus, Egodeismus. Je nutným důsledkem, — i předpokladem —, Absolutnosti: plyne hladce z toho, co jediné pevno: z mé Nadjistoty: S. I s nižších hledisek vše má pro sebe, vyjma jediné otrockou zbabělost —já, — „mé já“ je pleonasmus, jako „tvé já“, „jejich já“ blbost —, je jediné datum, a je „aspoň“ nevědecké klást mimo ně, — bez nutnosti, již zde je méně než kdekoli jinde, nějaké domnělosti...; ale jak nezměrná je čistota lidského ducha, možno se na egosolismu ohromujícím způsobem přesvědčit... Spadá cele nebo z části v jedno s pojmy jsoucnost, vědomí, vůle, cena, síla, já. Je tím nejsvědnějším a nejbožštějším, — dostatečný důvod, aby animálové měli z něho strach jako ze Satana, Smrti, Volnosti a ostatních nádherných věcí. Činí teprve možným vyvrcholení temného dosud S. v Deoessenci, skutečné bytí Bohem, již zde, dokonale, kvalitativně, třeba ne dosud kvantitativně.

Vše zřízeno *jen* ad maximam Dei gloriam: vrchol kladu, optimismu. — Vše jen tvárným těstem rukou Božích, — pro divuplný fakt kontradikcionismu. Jsoucnost redukovatelná na Boha, Bůh je prius, onen korrelát pravdy posterius, hledání důkazů Boží existence absurdní.

Substantia cogitans neboli vědomí uveditelná na ideální plasma pro Všemoc, — Bůh je jen Svým plasmatem! Stálost — na uchopitelnost plasmatu, logika, kausalita, pravda na otěže Boha. Čas a prostor jsou jen chtěným znekonečněním atomu, zvaného přítomnost, a atomu, t. zv. hmotného, nekonečnost jen Bůh, viděn ze zadu... — Hnětoucí činnost Boží může být jen Hrou; Hra = Souverainnost, vážnost dcerou penie, — en passant, vše, co může proti mně zdvihnouti hlavu, jest její dcerou. K umožnění toho, jak vyvozeno, je myšlení mimo pravdu a lež: míčem... Hra však nemyslitelná bez Smíchu: plaisanterií, šklebů, posměchu, šaškovin: svět je bouffonerie; poznat žert na dně každého zjevu znamená teprve užítí jeho teprve Boží podstatu — divina comoedia je pleonasmus, komedie vyšší nad tragedii, dceru penie. Tuto stránku své filosofie zovu ludibrismus; protože slovo to značí zároveň hříčku a šaškovství. — Aby byla Hra nejsublímější a nejmagičtější, umožňují efforencence metalogismu, Umbrismus a Féerismus. Umbrismus, tento jediné myslitelný nihilismus, je ultraabstraktní, jen v pojmových stíněch tančící aspekt světa, jenž neguje a vesele prakticky ignoruje každou, i nejideovější, destilovanou existenci, jemuž jest jedinou, stínově stínovou jakousi — —, zde scházejí slova i symboly, smysl —, *dodržení a konsensus Smyslu*, — hloub: souverainní poslušnost myšlenek. Směje se nadsouverainně pouhé otázce po immortalitě, po jsoucnosti jiných já, — „což existuju *ted*? což existuje *já*?“ Nesmím být ostouzen ze „solipsismu“... Přístupný téměř jen tušením, „země, po níž chodí bohové“: nekonečněkrát do věčnosti destilován, vede, teprve skutečný Duch, proti hybridu z hmoty a ducha, jímž byl duch dosud, teprve k nejohromnějším výbojům, ale i k nepředstavitelné Boží Lhostejnosti... Féerismus, spektrismus: vlastní Cena spočívá v „Krásě“, t. j. Záři, — neb i jen vzdáleném vyzařování — Božím. Krása však v čarovnosti; čarovnost ve strašidelnosti, strašidelnost ve jsoucnosti toho, co není, — — v kontradikci: kontradikce je zřídlo veškeré poesie, — na př. kouzlo živé vzpomínky, v níž snad tkví každá poetičnost, možná celé tajemství hudby, není než mysterium živého mrtvého. Tento svět-přízrak je ideální strašidlo: odtud jeho nejvyšší cennost. — — Co může chtít — Bůh? Jedině — *vše*. Tedy dosáhne ve věčnosti všeho myslitelného — i nemyslitelného, — na př. je nyní mnou... Omnismem nazývám tuto panrealisaci... Bůh chce vše: postačující glorifikace všeho „zla“, ať to utrpení nebo špína nebo slabost nebo malost: a vůbec všeho. Bůh se chce centilionkrát jakožto brouček udusit ve hnojnici: postačitelne odbytí nízkosti, zvané pessimismus. Jsoucnost neskonaleho zla důkazem je právě heroického, orgiastického, Božího optimismu. —

Maskeráda „zevního světa“, v níž se Mu ve mně teď právě zlíbilo zakuklit, je mně umbristně sotva tertiární fikcí, kterou, na rozdíl ode všech filosofí, nyní bezmála už nebudu ani

vidět... Má však respektabilní zákonnost a exaktnost, jdoucí až do atomů, protisnovou, protože prosaickou, plazící se. Nevypořádat se s ní nebylo by zrovna velkým neštěstím; lépe učiniti to. Toto vypořádání s realitou, jak ovšem nazvána největší šalebnost, je „věda“, — lucus a non —. Má filosofie dovede se, chce-li, vzorně realisticky otáčeti také zde, v této truhlářské dílně, kterou se zlíbilo Bohu vsunout, pro okořenění, do skleněného zámku na slepičí noze, jímž je Vše. — Hlavní doktriny této tertiární fikivity: Každá „zevní“ „věc“ jest o sobě vědomím, — vědomí superordinováno jsoucnosti —, „vesmír“ jest jen vzájemné působení na sebe mentálních stavů, vyvolávajících mentální stavy, zvané smyslové vjemy, není otázkou, existují-li pouzí duchové, — jen oni existují; vesmírové dění je jen myšlení, — „psychický chemismus“: to psychikon sloučí se s tím psychikem vždy ve vesmíru, které je mu právě smyslově nejbližší, t. j. nejpříbuznější, prostorová blízkost jen objektivací jediné reality: logické spojitosti, — vesmír jen viditelný pochod Všeuvěle. — Nesmrtelnost duše resultuje sama sebou, ostatně je pro ni spousta důkazů i v nižších regionech; tak: pouhá existence „aetheru“, — česky duše; „okultní“ zjevy, — jako by „skutečnost“ nebyla occultissimum; *faktum*, že život jest sen, že tedy enunciace snu, hrubě, zdánlivě proti nesmrtelnosti mluvící, nemají významu; má, pokud vím, nová a důležitá theorie, nepřipouštějící pochybnosti: že já je vždy tam, kde je značná smyslová affinita psychických stavů — ne naopak, a že tedy, poněvadž dostavování se těchto affinit ve věčnosti a nekonečnosti je samozřejmé, mé já je pro vždy garantováno. Uvnitř této celé tertiární fingovanosti jsou fingovanosti podvodnější a stále podvodnější, od fyziky přes právnictví až k religiozitě, — jež tvoří vlastní obsah kultury — i filosofie... — *A ethika* této maskerády? Neomezená volnost akce! Bezpečné je jen klesnout v morálku. Neslušné jen, nejednat po svém, být opicí. A jak jsem napsal: vše, co platí lidstvu za dobré, je špatné — a naopak...

Když to vše... diktováno, mohu teď beze všeho každý diktát obrátit v jeho opak a v opaku opak a vůbec dělat se vším absolutně cokoli... Kdyby v jednom jen případě to mohlo selhat — Bohu byl by zlámán vaz... Nadpravda Diktátů tím netrpí, naopak umbristně zesílena. Mohu negovat i základ metafyziky, S., — posadit opět pravdu na trůn Hry, — *ted'* snesou se tam dívky dobře pospolu. Dokonce stanovit materialismus, dokonce i morálku. Prostě: *vše* je v mé filosofii zahrnuto, není doktriny, která by nebyla její součástí — na rozdíl od ostatních, vždy kusých filosofii — i z této příčiny zovu ji Omnismem. Nemá nepřátel, — jak mohlo by je mít — Vše? není nic mimo ni, je víc než „filosofii“, je Mundus... Každá námitka proti ní je předem bezpředmětná, útok směšností, kritika používáním mikroskopu k pozorování hvězd... a všechny tyto a nespočetné jiné pojmy jsou v ní beze smyslu, z ní essentiálně vyloučeny, — nebývalé, fundamentální zvrácení noetických „hodnot“, scil. otrockých věr ! ...

*

Soud o mé filosofii. — Pronáším jej sám, protože se „soudem potomstva“ je to ubohá věc. — Není právě nutno, aby byl vykládán jako domýšlivost —: mám značný, ludibristní zájem, aby mé nynější já bylo co nejnižší, nejhorší. — Ostatně byl už, trochu jinak, pronesen plně v Traktátech a Diktátech.

Můj život — pardon! má filosofie,* přiléhavěji Theologie — nenechají se ani skoro umístit v dějinách filosofie; má filosofie stojí v podstatě mimo vše, co dějiny filosofie obsahují. Už její krajní praktický egosolismus — rozuměno strašnému dosahu toho? — staví ji úplně stranou; nebo na př. omnismus: t. j. na př.: pojem „dějiny filosofie“ je jí naprosto subsumován — v žádném smyslu naopak! — vnitřní kroužek nedotýká se mého vnějšího Kruhu, — ohromné přehodnocení —. Mých kardinálních doktrin, — o podrobných nemluvě — lidstvo nezná. Nebylo S ... Nebylo dosud egosolisty, tím méně Deoessentisty! Nebyla skepse hnána svědomitě „na ostrí nože“, tím méně překonána. Nebylo ani toho kontradikcionismu; metalogismu a imperatismu tím méně; nejméně ludibrismu, féerismu, umbrismu, omnismu...: všude nanejvýš jen malá, zbabělá tušení jich, ihned sebeodvolávající! — Nejkardinálnější, strašlivé problémy nenapadeny dosud s tak vehemenní opravdovostí, na život a na smrt, — tím méně učiněny

* Sdělena veřejnosti ne sice dosti úplně, ale přece v hlavních rysech a stačitelně.

absolutními otroky. Nevzlétnuto dosud do té míry nade vši sociálnost, lidstvo, zemi, kosmos — ani pomocí známých vapeutů a hystericit, tím méně rozumem, t. j. Vůlí. — Znamenám největší v lidstvu dosaženou Hrdost a Smělost a — Volnost; s čistých, svítících jejich temen viděno, jeví se dosavadní lidstvo, dole v prachu, jako velmi malinká horde des esclaves. Znamenám nejvyšší Ušlechtilost —, sive Souverainnitu; kdo může ve mně vidět „neethičnost“, je mouton. — A nejvyšší, jedinou Pravdivost! „Největší omyl, patologické bláznění“, — odpoví se unisono ... Zní věru amusantně slovo „omyl“ z úst slepců, v absolutní noci tápajících, do té míry, že považují ji za den; slovo „blázen“ u odchovanců Bicêtru — jímž je „tento svět“, vykřikované dolů na passanty —: slovo lidí tak dalece pobloudilých, že mohou považovat nejhrubší mámení za „realitu“, za „positivnost“ ... Právo mne odsuzovat měl by jen, kdo by ke mně přišel s absolutní nespornou jistotou na dlani; to však essentiellně vyloučeno. „Pravíte, že jsem jen věčný poutník, kočovník na zemi? Ale jste vy víc?“ — tak nějak praví Werther. Ale i tato má kondescendující skromnost je essentiellně exkludována.

Absolutismus — tak zovu svou filosofii, přílehavěji Theologii — nemůže v dohledných dobách na lidstvo znatelně působit; nepůsobí příliv a odliv Sirius. Jest jen můj — pro mne jediné možný — modus vivendi cum vita, — moje privatissimum... — a to takového druhu, že nemůže mít nyní pravý vliv ani na vzácné jednotlivce... „Proč tedy to vše?“ V mládí jsem si řekl, že vydám, jako předsokratkové, v stáří jen jednu jedinou knihu... později, že zanechám po sobě — nanejvýš — jen rukopisy. Zevní okolnosti chtěly jinak... Když už se stalo, nemá smyslu mlčet. A božsky lhostejno, co se dělá a děje; tak jako tak stane se dříve či později vše.

*Dodatek první**

Pane redaktore!

Má „Filosofická zpověď“, nepsaná původně pro Váš časopis, byla nucena omezit se na metafysiku, t. j. to nejhlavnější; přes physica přelétla několika větami, socialia a politica nechala při tom nedotknuta. Mohlo by se mnohému zdát, že z tohoto nejstručnějšího náčrtu metafysiky plynou jistě nepěkné, rozvratné, negující závěry pro socialitu, politiku, etiku i vědu vůbec. Vzhledem k dopisu p. Škracha v posledním čísle „Nové Svobody“ — dovolíte mně laskavě několik slov o pěti bodech: mé „nesociálnosti“, mé „nedemokratičnosti“, že „popravuju mravnost“ a „popravuju světový názor na svět“ — a mého solipsismu? —

Pravda, že mé vládnoucí „instinkty“ jsou *nesociální*, t. j. solitární, ale z toho neplyne, že je nesociální mé jednání a nauky. Pravda i, že mé pocity byly sociálnosti krutě nepřátelské; ale to proto, že jsem byl nesvoboden a vedl boj. Pod sluncem svobody zcukernatí každá kyselost, trpkost, hořkost, žluč. Kde ve mně ona hostilita ještě zůstala, znamením to jen, že vedle visí na mně ještě nějaké pouto. Ale nikomu už nemohu být nepřitelem a nikdo mně. Po deset let neměl jsem jediné hádky; snad nemůže to o sobě říci každý z těch, kdož buší stále na buben sociálnosti. Učím a praktikuju největší šetrnost a vlídnost ke každému, souverainní lásku k nejhynutějšímu, neodporování zlu, jakožto zároveň nejchytřejší a nejdůstojnější modus vivendi se společností. Kdybych měl miliardy, rozdál bych je ihned, — už proto, že nejsem mezek, odsouzený nosit na zádech žoky zlata. Mou maximou je: dávej každému stokrát víc, než zasluhuje! — někdy ovšem i v nemilém významu. Nejsem-li socialistou, Marx i Bakunin by as užasli, uzříti mé názory. Myslíte, že se to vylučuje? Ba ne, ani v politice, natož ve filosofii, v jejichž vzduchových a aetherových mořích září zcela jiné zákony, než v sociálních, praktických mořích vody a hlíny dole. A naprosto si neodporují individualismus a socialitnost, naopak se, v tomto světě, krásně doplňují.

Jsem pro *demokratičnost*, poněvadž chci, aby bylo lidstvo co nejlepší, ariston..., chci říci: ne proto, že demokratismus vede k ceně, ale proto, že cena vede k demokratičnosti, — pouhému svému symptomu. Největšími demokratiemi byli nejvýznamnější národové: Spartáné, Athéňané, Římané, Israel. Dnes existují jen pokusy o demokracii, ne vždy imponující: jen proto, že se s nimi

---

* V těchto odpovědích vyjito laskavé redakci „Nové Svobody“ vstříc. Moje couvnutí, nebo dokonce odpory, mohl by v tom vidět jen ten, kdo z podstaty mé filosofie nechápe nic.

nemazlím, mohl bych být zván nedemokratem. Ale demokracie není v rozporu s diktaturou, — to věděl Řím, jenž si vždy udělal diktátora, když mu teklo pořádně do bot, to vědí lodníci, kteří ve velkém nebezpečí kladou kapitánu v ruce moc neohraničenou... Nebudíž má filosofie zvána aristokratismem, — raději, když už tu jde o egosolistu, monokratismem... Monarchové tahávali, známo, vždy za jeden provaz s lidem proti aristokracii a lid s radostí s nimi. Co žije, ovládáno je centrální silou, — samo ji ovládající; svobodou zove se tato reciprocita, je-li zdařená; rozplizne se vše rázem ve sliz, — medusa z hlubin na vzduch vytažená, — podt'ata-li síla ona.

Mravností zovu otrockou shrbenost pod panujícími názory a řády lidí bez těžiště, bez vůle, beze světlejší inteligence. Immoralismem, — volné, vztýčené, rozkazující, autonomní bytí sebou. Co z obého líbí se vám líp? Nestyďte se, vy, kteří tím druhým nejste, a řekněte, že to první, — egyptské hrnce s masem líp než krutá svoboda.

Proti *vědeckému názoru na svět*, t. j. *víře*, že má být svět vysvětlován jen „exaktními“, v „empirii“ užívanými methodami, — mám jen to, že je posazováním na nos beztak silně krátkozrakého nejsilnějších konvexek, zkoumáním mlhovin operním kukátkem, chytáním vorvaně udicí na okouny, sedáním na hřbet vrabci, aby vynesl člověka až na slunce, krátce blázněním, nevěděním, nevědeckostí a — se směšnou kontradíkcí hned při prvním kroku na svět, — vírou, — — která mohla povstat v lebkách jen lidí, kteří do strašlivých propastí Všeho, — jejichž jediné zahřmění převáží celý ostatní zbytek života a všechny vědecké vymoženosti, — ani z dalek nikdy nenahlédli, ba o jejich existenci ani neslyšeli...

Solipsismus... Jak je strašno a směšno, dnes jej hlásat, vím lépe, než kdo, — na štěstí skoro nikdo jeho, tak prostému! jádru nerozumí. Jak jsem k němu dospěl? Jako k samozřejmosti. „Mohu já za to“, že na př. viděl jsem trochu do hrůzné propasti, kterou všichni filosofové s děsivou zbabělostí obcházel, do propasti základu duše: pouhého pojmu Já, příšerného fakta, že v myšlení není všude jen „jest“, „to“, ale v hloubi všude jen „jsem“, „já“; že pochopil jsem nutnou konsekvenci Lutherova „Denn Gott ist Gott und ich bin ich“: jen tím, že tato juxtaposice možná, že mezi oběma pojmy je absolutní identita, atd. Dlužno dopřát sluchu pravdě či zbabělosti? co ovšem lidstvo vždy činilo, je známo; teprve když vypučela pokaždé byla pravdy, když opadly nad ní vlny strachu...

Ale Egosolismu netřeba se obávat. Tisíciletí nebude škodit, protože ho de facto nebude. A až, po aeonech, rozzáří se pravým pochopením plně nad mlhami obzoru, bude — Prospěchem samým. Jen on pravým vykoupením, jen v něm království Boží na zemi jako na nebi. On jen, vida v každé „bytosti“ nejprostěji jen budoucího sebe ipsissimum, silen bude dost, aby stvořil Nadaltruismus; on jen, činně absolutním, ničeho nepotřebujícím, zastaví zvířecí bellum omnium contra omnes; pouze Egosolismus zabije egoismus. Zlem zdá se poloslepcům oslepující slunce; a v pravdě příčinou všeho kosmického zla je útek od Egosolismu tam vzadu v nejbzdálenějších temnech Věčnosti...

Tedy: můj individualismus vede k čisté teprve socialitě, hrdou láskou vše zaplavující, můj Monokratismus k demokratismu, k superaltruismu Egosolismus; totéž co vznešená síla je můj immoralismus, a mé odmítání vědeckého názoru na svět hlubokým věděním oproti povrchovému vědeckému. Docházejí i zde potvrzení slova Chalupného: že filosofické nauky vedou často ke směrům diametrálně rozdílným —: to nejen v působení svém na společnost, ale už i v duchu autorů... Aby snad někdo nemyslel, že jsem cokoli odvolal, poukazují, zbytečně, na př. na poslední odstavec mého „Nástinu filosofie“, o omnismu.

Proti uvedenému nemůže se stavět žádný člověk dobré vůle a obstojného mozku. A myslím i, že *v základě* není to v rozporu ani s názory a směry Vaší „Nové Svobody“. Kdybych soudil vskutku jinak, nebyl bych publikován „Zpovědi“ v ní připustil, — a redakce zajisté také ne. S veškerou úctou

Praha, 21. června 1925.

Ladislav Klíma.

Pane redaktore!

Dovolte laskavě, vzhledem k upřímnému a promyšlenému dopisu p. K. V. Škracha v předminulém čísle „N. S.“, několik slov o dvou nejdůležitějších bodech.

1. „Klímová filosofie vyznívá nihilismem a indifferentismem“ atd. — Nevyznívá jimi *v bloubi* ani můj „Svět jako vědomí a nic“, o nějž se vzácný můj p. odpůrce především opírá. Ale v této mé první publikaci je filosofie má ještě ve stadiu kukly; neodporuji nazírání mému nynějšímu, pne se teprve k němu; mezi obojím je rozdíl — přeji rád každému veselost zavtipkování — jako mezi telecím a hovězím: na pohled, pochut', počich zdánlivě dvě sorty masa, a přece je oboje kráva nebo vůl. „Svět jest absolutní nic“: to znamenalo mně v hloubce: je něco, s čím, z čeho mohu tedy činit absolutně Vše; svět, jenž by byl konstantním, určitým Ens, byl by ohraničeností, kusem, ubohostí; korrelát Všeho, Nekonečnosti jest jen Nihil; můj nihilismus byl de facto už mým příštím Omnismem ... Nejhloub vzato jsou pojmy Jsoucnost a Nejsoucnost jen loutkami, plaisanteriemi pojmu Absolutní Hra, všemu nadřaděného. — „Svět je indiferens“: to znamenalo mně vlastně: absolutní Lhostejnost všeho činí mne neohrožitelným, nedotýkaným, nepodmíněným — Absolutním; můj indifferentismus byl už de facto Absolutismem. Vysloveno to vše v díle onom, určitě, ještě není; ale jemnému oku probělavá to všude skrze zdánlivou černí knihy; psychologu poví už faktum, že v ní není jediné měkké, nemužné, resignované, líné věty — zde jde o něco zcela pozitivního.

Můj Absolutismus, Omnismus, Deoessence, Splendorismus... jsou nejvyšším *Kladem*, jaký kdy byl a bude, tak ohromným, že musí se dnešnímu krotkému, jen ztlumené barvy snášejícímu člověku zdát černým záporom. Komické *qui pro quo*, komičtější, než když jeden můj známý, v poledne opilý, myslil, že je půlnoc, žádal mne stále, abych mu zaopatřil žebřík, by mohl přes svá na noc zavřená vrata, a když jsem mu řekl, že mu slunce svítí do tváře, sahal mně na tepnu, nemám-li horečku, když nerozeznám měsíc od slunce. Je myslitelný větší klad, než mé omnistní affirmování absolutně všeho — nejen všeho „zla“, „temna“, „lži“, které teprve a jediné jím promění se v dobro a světlo a pravdu — ale i každé myšlenky a názoru, ale i opaku sebe, opaku panaffirmace, Omnismu —? Nic neodmítá, nic nezabývá, v opaku k zoologickým perspektivám všech filosofí, vždy něco ze světa vymítajících, zpravidla polovice ho od něho amputujících, zvířecky zabíjejících. *Moje filosofie*: filosofie *absolutního* Všemíření, má právo, všechny ostatní nazvat negativními a „nemravnými“. Třeba být jako Bůh, t. j. Vše, nebo i, chcete-li, „příroda“, která vše nejkrásnější a nejstrašnější, nejzářnější a nejhnojnější v sobě objímá; ale červ-člověk chce být nestoudně svými „mravními ideály“, t. j. zoologickými omezenostmi, lepší než příroda, než Bůh, než Vše... Všemíření i mezi myšlenkami! Boj myšlenky proti myšlence je krutší, strašnější, tedy „nemravnější“, než boj těla proti tělu; myšlenky jsou věčné, jen mezky, dočasně je nosícími „těla“. Tato moje Všeláska ke všem myšlenkám a ovšem i ke stínům a petrefaktům jejich, t. zv. realitám, je už — Bůh sám... Lidskému jednání jen pramálo, málo myšlenkám, Tušením však úplně přístupna; kdo žije především ve Snu a Tušení, může žít *převahou* ve Všemíření; a ostatní — nu at' se nevinně smějí nebo nevinně zatracují; a to, „oč usilují“, nemá většího a ovšem ne též menšího významu, než to, oč usiluje vrána. „Ale je to neuskutečnitelné“; ó ne; jednou bude to skutkem zcela, dnes částečně již, i teď už může být do jisté míry člověk Bohem s jeho omnipotencí a omniscencí; jen hledět „být dokonalý, jako Otec v nebesích dokonalý jest“; a je to stokrát lehčí, než se vám zdá; jen pochopit jistá noetica, na př. nejprostší z nich: jediné „věci“ jsou mínění o „věcích“... Boží Všemíření však — čím je? Pouhou Září, nerozčleněnou, uniformní, jednou jako slunce beze skvrn —: rozpustily se v roztoku Všelásky všechny hrany, ztratily se rozdíl mezi věcmi a myšlenkami, výrazy to pouhých živočišných relací, a všechn obsah všech duševních stavů pomínul; pomínulo „dění se“, zůstalo jen Bytí — Nadzáře, nadsvětelný Hymnus na Sebe.

„Ale co dělat s tím vším dnes, v našich sociálních a politických poměrech?“ Ale přece obejmout i je, být hodně sociálním, politickým, chytrým! Vždyť káží to všechny instinkty, a Omnismus to samozřejmě nezapovídá. Může to, jako vše, dělat ten, kdo to souverainně chce;

ovšem že může si hned na to říci: na náhlém roztržštění všech systémů hvězdných záležití ve věčnosti stejně, jako na zašlápnutí jednoho střevlíka; čímž není řečeno, že málo nebo nic; každý hmyz je stejně jako firmament vše a nic, — je Hrou... *Tomu se říká hledět na vše sub specie aeternitatis.*

2. „Raději být psem a štěkat na měsíc než malým evropským státem.“ — Tím míněny státečky nevynikající nad prostřednost, na př. Řeků, Belgů, které hrají mezi velkými roli stejně smutnou jako písař, přizvaný náhodou k hostině milionářů. Malichernostmi, jak se mají protloukat, nezabývá se má „filosofie malého národa“ —: jen eventuelními národy nadobyčejnými, hořícími, kteří by hráli ve světě nutně prim, jako onen písař, kdyby házel mezi boháče bomby nebo byl aspoň obáván, že je házet může. Speciálně národem českým, o jehož „geniálnosti“, třeba latentní a periodicky jen se projevující, nikdy jsem nepochyboval. Jádrem jeho psychologie a smyslem existence jeho je mně, aby se čas od času vzepjal k ohromnému rozmachu, lidstvem otřásajícímu a jej sama znovu a znovu oživujícímu a udržujícímu. Třeba i po Táborech následovaly vždy Bílé Hory, garantovalo by to lépe jeho trvání, než trvalá opatrná prostřednost, v jaké se teď dusí: má these: český národ dříve by doživořil a dohnal než dohořel. V přítomné době musí být jeho Cílem: zažhnouti *Neobussitismus*. Jehožto Ideou a podstatou mohlo by však být jedině: *Vznešená Síla*. Za jejíž vítězství v lidstvu by Čech vědomě, pomocí jí, bojoval, jako Tábor za Boha —: „proň a s ním bojujte...“ *Vznešená Síla*, jež byla by proměnou způsobilé ovečky ve volného, souverainního Lva, generosního; jež, nadřímská, je opakem všeho, co dnes lidstvu vládne; jež bude naprostým převrácením veškeré dosavadní české axiologie. V dokonalé úctě

Praha, 27. VII. 25.

Ladislav Klíma.

XXII. METAFILOSOFIKA

I. *Všeotroctví*

1. Absolutnost nesnáší se sama s sebou. Bůh, t. j. Vše, je svým nejhrůznějším nepřítelem. Prapřincípem bylo by to, kdyby nečnělo tu neodvislé Tertium, nemající se všemi těmi pojmy co činit; je zde Trimarti, — Višnu a Šiva jen nezdárnými zmetky Brahmy.

2. Nekonečná Ohromnost je Optabilitou, cílem kat'exochén a zároveň kat'exochén Strašností. *Zde* má všechn strach původ svůj, *všechna* krása *zde*; jen zde je Dobro a Zlo.

3. Kdo poznal ve snu hrůzu před Svou Absolutností, pro toho zhasly všechny ostatní hrůzy a utrpení.

4. Nuda, spleen, taedium vitae; jsou hrůzou před Svou Absolutností, vegetující v šedém, popelovém lidském hnoji.

5. Nesnese hrůzu před Sebou „člověk“: jak snesl by ji — „Bůh“?

6. Bůh nesnese Sebe, ale nesnese ani útek od Sebe.

7. Všedění jest jen zápolením Vůle k Bohu, t. j. k bytí Vším, t. j. k Sobě, a děsu před Bohem, „bázně Boží“; zde Ormuzd a Ahriman, zde optimismus a pessimismus.

8. Nesmírné fáse Věčnosti jsou jednou dominiem Vznešenosti, Volnosti, jindy nízkosti, skloněnosti, psovskosti, lidskosti. „Vesmír“ — veličina naprosto ne prostorová, pouze „časová“, t. j. panrealisační —, je tím druhým. V nejsmrduťější louži zasazen je člověk.

9. V pekelném děsu před Svou pekelnou Září proměnilo se sebedopodvodně Nejvyšší v nejnižší; ve hnůj Nejčistší, v nejmenší scvrklo se Největší, nekonečnost v bod; v atomy rozstříkla se Jednota, Jedinost; Samota zvrhla se ve společenskost; absolutní Souverainnost zmetla se v absolutní podmíněnost, odvislost, *neboli* hanbu vůbec, psem učinil se Pán, Bůh lejmem —: tot' „vesmír“. „Raději být kozím bobkem než Boží Hrůzou“; toto citění porodilo ignominiositu, „veškerenstvo“ zvanou.

10. Základem vesmíru je vůle *k otroctví*. Je podstatou člověka. Je klíčem k jeho bytosti; tajemstvím „kultury“ jeho; ni nejmenšího nepochopil z lidstva, kdo nevidí na dně každé jeho myšlenky a činu nejčernější rabství a žebráctví. Zde pravé kriterium duchů, společností, civilizací; o ceně každého díla rozhoduje *jen* otázka: pokud je souverainní? pokud pokorné? Každé jiné hledisko je mělké, je plazivé, je otrockostí.

11. Focus lidského rabství je *filosofie*. Všechno ostatní psovství a mrzkost rozpouští se v jejím smradu. Nebyla „láskou k moudrosti“, ale láskou k lokajství; co zvalo se moudrostí, byla jen devotní, nejpodlejší zkroušenost.

12. Nejčirším jen a jen *otroctvím* bylo základní *théma* a podstata filosofie: *Řešení problému světa*.

II. *Dějiny filosofie, správně viděny, in nuce*

1. Jedinou, trochu slušnou výjimkou ve filosofii je „praktická filosofie“, t. j. snaha po Nedotčenosti, Absolutnosti, po Bytí Bohem; ale není to na ní skoro vidět: je lvem, vzavším na se tělo svině. Je v hloubi Nadfilosofií, t. j. jenom opakem filosofie. Ale je pouhým tušením Absolutnosti, oženivším se naráz s Otroctvím; vyšlehnutím záře ze středu země, smíchané s vyblitinou blátonosného vulkánu; bláhově blouznivým blázněním. Neboť je vždy okamžitým opuštěním, désavouováním Ideálu sotva počatého: místo Bytí Bohem —, klaněním, plazením se před čímsi tak pojmenovaným, at' to Brahma, Tao, Otec, Fysis, Heimarmené, Demogorgon. Natura sive Deus... Všude jen komická kontradikce, „volnost v podrobení se“; zlato proměněno vždy virtuosní alchymii okamžitě v bláto. — Jak to v lidstvu dosud šlo, „praktická filosofie“ zůstala v naprostém područí filosofie theoretické, musila být myšlena jen jako součást její, t. j. podřízena smyslu světa, — *rozřešení světového problému*.

2. Co je próton pseudos filosofie? Řešení světového problému, t. j. filosofie sama.

3. Rozřešení problému světa: *co slovo*, to rabství.

4. „Svět“: v každém smyslu samozřejmé *Nad*, — a v podstatě *Mimo*. Věřeno kretinsky, že chuchvalce barevných myšlenek, myšlenek-fleků ve vylhaném prostoru jsou více než já, nevěděno, že já = Já = Bůh.

5. „Svět“ jest jen jiným slovem pro Pánbůh, lhostejno, zove-li se bohem svět člověkem „percipovatelný“, nebo kdosi — cosi mimo něj, vulgo pantheismus nebo deismus.

6. Dříve bylo počáteční Otročtví, Pánbůh, než pojem svět.

7. „Svět“ je v hloubi hliněný bůžek, splácáný nemotorně, aby se před ním plazilo.

8. Svět byl člověkem stvořen zcela bez potřeby, leda, že bylo potřebou lízat čemusi hnojně nohy.

9. *Problém* světa jest jen stupňovaným „světem“, t. j. stupňovaným *Nad*.

10. „Světový problém“ je původem svým něco nedostupného, neproniknutelného, podstatně nad člověkem nebetyčně strmícího; pokus o jeho odhalení lotrovstvím par excellence.

11. „Pán“ musil být učiněn Tajemstvím. Tajemství je Pánem kat'exochén, průhledný Pán stane se sluhou.

12. Každé *tázání* se znamená inferioritu *tázajícího* se.

13. Vše, co se ptá, je pranízkého, bezectného původu; zde nesmírný rozdíl mezi tímto mojímy myšlenkovým pochodem a — ostatním...

14. Každé *tázání* je jen hloupé, zkroušené otevření huby.

15. Nejvyšší Hrdost vylučuje *tázání*. Bůh se netáže. — Zvířetem jest jen to, co sebe za zvíře považuje: protože zvířetem být chce; tajemství člověka a kosmu je vůle ke zvířeti a k prachu.

16. Ptání se je vzhlížení, je podléhání.

17. Na hloupost je redukovatelná otázka, Otázka na Hloupost vůbec.

18. Světový problém jest jen ze hvězdiček spletený otazník v podobě biče.

19. Světový problém je bezectná otázka: „proč jste — mně dal políček?“ — kde stačila rána pěstí; — již nebylo dosud.

20. Dříve byl tu problém světa, než svět.

21. Nebylo se vůbec *tázáno*, je-li svět opravdu problémem, nebylo se *tázáno*, k čemu se vůbec *tázat*.

22. „Tajemství“ existuje jen pro přisleplé oči, přisleplé oči jsou jen nechtěním vidět, nechtění vidět jest jen otrockým duchem. Shod' všechno jařmo a rázem jsi vševidoucí, vševědoucí.

23. Kde není otázek, není odpovědi: není odpovědi na světový problém, není jeho *rozluštění*. — Luštění je věcí vevery, třeba oříšek zván byl světovým problémem.

24. Z toho, že světový problém by zde i nakrásně byl, nenásledovalo by, že musí být *řešen*. Je bezhlavým otroctvím myslet, že eo ipso třeba tak činit, že nelze jíti hrdě *mimo*: — že třeba řešit každý namanuvší se rebus, luštit každý ořech, odpovídat každému trhanu na každou otázku; že nutno vůbec vždy reagovat. Netázáno se, není-li svět trhan nebo prázdný ořech nebo jen bobek a stupidní studu hodný rebus; nebylo studu nad odpovídáním sfinze, rdění za idiotské „Parturiunt montes“ její hádanky; nebylo studu nad sebou. Fons et origo filosofování byla žebráckost ošusty: že snaha po odsunutí závoje saiského, trhání zapovězeného ovoce platily za špatnost, za rouhání z důvodu *opačného*: pro „smělost“, „titanismus“ svůj, je jen hezkým dokladem, že člověk jest jednou ze psích odrůd. Pravá, t. j. nejvyšší statečnost, mužnost, čestnost by, nade všechno povznesena, *ignorovala* světový problém, kdyby vůbec byl. Ale on není, *protože* je tu Ona! — — —

25. Zvíře ovšem necítí, jak zvířecími pojmy je „svět“, „světová otázka“, „zodpovědění její“.

26. Filosofie byla jen směšně šíleným cloumáním nerozvídatelnými, protože neexistujícími řetězy.

27. Světový problém je jen blábolení vyburcovaného ze spaní: co —? kde — —? jak — —
?

28. Nezdary filosofie mají příčinu v tom, že nebylo co k vysvětlování, hledání.

29. Ta cházka měla drzost, degradovat „svět“ na skrývačku, na křížovku!

*

30. „Svět“ v jedině *obstojném* smyslu znamená *jsoucnost* vůbec, t. j. duševní stavy *moje, mé* vědomí; každé jiné jsoucno je nearbitraritou, ale absurditou.

31. *Problém* světa v jedině *obstojném* smyslu je: *proč tu vůbec jsem?* (proč tato má spektrická „*jsoucnost?*“ nebylo by přirozenější nihil?); všechna ostatní filosofie je pouhou fysikou, zcela lhostejnou; co metafysikou se zvalo, bylo jen trochu méně mělkou fysikou.

32. Jedině *obstojné „rozřešení“* *obstojného* problému světa: proč vůbec jsem? je: není toho „*jsem*“, tedy ani jeho „*proč*“.

33. Problému: proč vůbec jsem? ba i jeho zcela sploštělého, do šeda vykrváčeného potratu: proč je tu vesmír? — přes jeho neobyčejně svůdnou a ne zcela nedostupnou propastnost filosofie ni poesie se téměř nedotkla. „Základním problémem světa je dualismus“ (Weininger): to svádí k dekretování, že základním problémem je, je-li člověk nejzaslepenější ze všech bestí; — totéž, jako: základní problém Evropy je celní politika. Všechna slavná filosofémata mají se k otázce: proč vůbec jsem? jako bludičky, nebo leda meteority ke „*stálici*“; jako botanika, spočívající v počítání tyčinek, ku botanice, spočívající v hledání rostlinné psychy; ale nebylo *této* botaniky. Lidstvu nezáleželo jedině na tom, na čem jedině záleží.

34. Ve „světě“ viděli filosofové skoro naprosto jen to, co každý Janek: smetí dole, blikavé jiskřičky nahoře: „*zevní svět*“, — tuto kontradikci in adjecto, — „*přírodu*“, „*vesmír*“, vesměs nekonečné lokajštiny.

35. „*Praeter me*“ bylo skoro veskrze totožno s „*extra me*“. Externost je otrockost multiplikovaná idiotstvím. Mohou být i aetherné okovy; ale o těch lidstvo neví, protože svázalo se nejsprostšími provazy.

36. Problém světa znamenal filosofii skoro naprosto vznešenou záhadu: co je asi nacpáno v této zavřené bedně? hadry či buchy či pumy či mrtvola? — nenapadlo jí nikdy ani: je tam snad jen mizerné nic? — Absurdita pojmu „*zevní svět*“ nedovoluje jeho hlubší problematičnost.

37. Řešení problému světa bylo ordinairním šťouráním, vrtáním, kutáním, kucháním, pitváním; šplháním, detektivitou — — Byla-li „*světová otázka*“ koncipována bídne a bídácky, — odpovědi na ni byly přirozeně bídnější a bídáčtější ještě —.

38. Nemyslíli mozkiem filosofové, — očima! a ne očima: mezkovitým mozkiem viděli.

39. Původní, typická, dodnes nejmocnější filosofie je materialismus, česky: dokonalá zblbělost.

40. Materialismus: světem, t. j. jsoucností udělán *opak* jsoucnosti: hmota o sobě.

41. Materialismus nebo-li svět jako lejno, z něhož se kouří — — duch.

42. Tak nesmírný byl otrocký duch, že udělal si schválně Pána co možná nejbľbějšího: hmotu; papuánský fetiš z pařezu je stokrát filosofičtější.

43. Právem prohlásili filosofové Theta za svého praotce; zvrhli se po něm; kdo nezarděl se za jeho niaiserii, je hanbář, neznající vůbec ušlechtilého studu.

44. Fatalismus je domyšlený materialismus, to jest Bľlost jako prapřincip.

45. Co bylo největší bolestí filosofů? že existuje „*duch*“. „*Jaké hloupé komplikování* otázky, bez toho už samo sebou hloupé!“ řekli si filosofové. „*Jakoby protěhlé* nebyla postačiteľným polštářem pro mou sviní hlavu! Něco tak nicotného jako duch, jako myšlenka, takový prt, bude mne rušit ve spaní!“ Nebylo zbyť: prt hrozil nakonec absorbovat svůj podklad! S těžkým srdcem akceptovati ducha...; ale hned vynořil se nápad: snad možno tuto evaporaci proměnit v čarovnou duhu, v aureolu kolem našeho Pána, — obalit jej, — hnojáka, — purpurem a zlatem a září, — ad majorem eius gloriam? udělat ji skvoucím atributem hmoty, to jest Boha? Takový byl vznik, je podstata veškeré „*idealisti*“, „*vyšší*“ filosofie, at' se kdo chce krouť jak chce.

46. Všechn *idealismus* je derivatem, zmetkem „*zevního světa*“ zcela, materialismu ponejvíce.

47. I v nejidealistnějších filosofických hrál „hmotný svět“ vždy prim...

48. Na dně nejsublimnějších, nejspirituálnějších, nejethernějších lidských věcí je vždy tlustý, nečistý sediment: hmota. „Země je břeh, ke kterému se duše vrací ze všech svých výprav“. (Březina) *Nesmí* tím být země, nebe tím není, — a to třetí bylo neznámo — —; to, co nemá se zemí ni s nebem společného nic.

49. Co bylo v idealismu lepšího, bylo plaché dotknutí se hřívy zdánlivě mrtvého, zdánlivého lva: materialismu, — a hned v zápětí zběsilý útěk od něho.

50. Všechn duch a bůh byl v hloubi pouhé nebytostné accidens, absurdita pojmu substance má smysl jen vzhledem k absurditě pojmu materialismus; „myslící substance“, t. j. hmotný duch, je nejkomičtější ze všech kontradikcí. Jsoucnost však, — anticipováno, — je neodlučitelna od substance, t. j. hmoty: je tedy omylem jako toto obé.

51. Duch byl vždy jen okořeněním, parfumováním „viditelná“. Lhostejno, byla-li to „oduševnělost hmoty“, — Brahma, — Demiurgos, — Monotheos, Pantheos, — Fatum, — smrdutými vnitřnostmi těchto pojmů byl vždy jen rozmilý pan Kosmos, t. j. materie. Byly prostě blátem, zrakům se již vymykajícím, — jako jest jím „věc o sobě“, jako jest jím aether, atom, „vitamin“, mořský had, sysel v díře a podobné qualitates occultae.

52. Duch byl v *hloubi* jen hmotou ve skupenství kapalném, plynném a, pro mne za mne, třeba i zářícím.

53. Materialismus: zdechlina páchnoucí duchem; idealismus: zdechlina oživená, — což není kontradikcí.

54. „Okovy hmoty“, jak zní stará fráze, přenesla filosofie nezmenšeně na ducha.

55. *Vedantismus*: nejstarší a nejlepší filosofie: plyne, že lidstvo je rak nazpět lezoucí. Ve vedantismu vyjímá se otrockost nejobrovitější, protože je v nejtěsnějším sousedství největší dosud dosažené povznesenosti. — *Předsokratikové*: — čirý, *Heléni* vůbec, — skoro čirý fysismus, t. j. ani předstupeň Filosofie, — *Sokrates*: *útěk* od nejvlastnějšího do lehčí morality, — obdobně jako Nietzsche. — *Plato*: jen první stín Idealismu; *idee* jeho, — ne jeho „reality“, jsou v hloubi ubohé *stíny*. — *Stoa*: lev, zapřažený do fúry s hnojem: do Fyse. — *Skepsé* Eleatů, Sokratova, sofistů, Pyrrhonova: v podstatě bolest nad tím, že herka Fysis je jankovitá. — *Křesťanství*: až dosud nejkrásněji vydařený, bez ironie leckdy nejkrásněji vybarvený *pes*, — s přeraženou páteří. — Novodobá filosofie: pomalounký proces oprost'ovací, — až do té chvíle dospěno ke kojotům, k vlku dosud ne, tím méně k tygru, — *Baco Ver.*, — a Hobbes, Locke, Hume, Mill, Spencer a vůbec vše mimoírské v *anglické* literatuře patří i do té filosofie jako troubící řít' mezi muzikální instrumenty. — *Spinoza*: správně řekl, že substantia cogitans et substantia extensa una eademque est substantia; neboť ta první jest u něho naprosto druhou; druhá, připuštěna-li její existence, pohltí nutně první, jako i naopak: — útěk od Descartesa, — úpadek od úpadku, kterým *se stal* Descartes, — *Kant*: „věc o sobě“ je Pán Bůh, vytažený z bahna idiotství do nedostupnosti, „kategorický imperativ“: přetrumfnutí i křesťanského „hříchů“, t. j. neposlušnosti hloupého táty; Kant největší restitutor chci-pajícího boha. — *Filosofie XIX. století*: komické zmítání se bestie, berkeleysem postřelené; nenašel se, kdo by jí dal poslední ránu... — *Schopenhauer*: to nejvyšší, co má, vedle Upanišad, v tom nejvlastnějším, filosofie: nejvyšší, nejzféerisovanější Idealismus, — válící se, ovšem, ve stoce morality; vzlétl nade hvězdy za tím účelem, aby lízal řít' svini. — *Nietzsche*: největší Volnost, jaká kdy byla dosažena *vespodu*, za cenu, že vrchol svezl se přímo do nejhlubšího otroctví: materialismu... Po Nietzscheovi, — jak v tomto ultraprasečím století přirozeno, nic už, co by za řeč stálo. —

56. Jaká námaha, jaké vzpouzení se zuby nehty, jaká hrůza při každém krůčku ode hmoty k duchu! Pes nebrání kost vytrhovanou mu cizím člověkem z držky zuřivěji než filosofové své řetězy! Hlavní proces kultury: *internisační*, t. j. osvobozující se, děl se s chutí, jako když člověk musí polykat šváby, — — kde absolutní internost byla absolutní samozřejmostí a absolutní přáníhodností, — a největším paradoxem a hnusem externost! Do každé samozřejmosti a světla musil být filosofům vstrčen čumák jako štěněti do lejna, jež vydělalo na koberec, — spirituelnost platila vždy lidstvu vlastně za nečistotu, — ven s důležitou pravdou!

57. Kde učiněn delší krok k Internosti, t. j. k Souverainetě, neomylně od něho vždy hned zas tři kroky nazad odskočeno: Vedismus, Platonovy idee, cogito, ergo sum, Berkeleyismus, Hegelismus, Schopenhauerismus — —

58. Nejohrovnějším monstrem, co je? Vedle světa poznaně jen *ve mně*, t. j. mého vědomí, statuovat ještě svět v „jiných já“, něco mimo mne existujícího: Berkeleyismus bez Egosolismu.

59. Berkeleyismus je vyburcováním ze spaní, jen aby se řeklo: „můžeš dále spát“; starým otrockým „*vesmírem*“, osvobozením zbytečně desetkrát těsněji spoutaným a zbytečně desateronásob zidiotisovaným.

60. Teprve Egosolismem začíná Volnost, začíná Samozřejmost; začíná Filosofie: Metafilosofie. Ale nebylo dosud Egosolismu, — jako ničeho v pravdě důležitého. Teprve tam teprve začíná Filosofie, kde všechna dosavadní filosofie končí. Jen tu vadičku měla filosofie, že neexistovala.

*

61. I s *egosolistního* hlediska je řešení světového problému, t. j. otázky: proč vůbec jsem? — starým otroctvím: přenášením sluhovin: svět, substance, jsoucnost, datum, faktum, tajemství, otázka, odpověď, příčinnost, podmíněnost do empyrea Volnosti, t. j. souverainety a Absolutnosti.

62. „Jsem“: ale „jsoucnost“ je trochu umytý starý hnojník „svět“.

63. Jsoucnost je otroctví kat'exochén. Neboť Jsoucnost je *datum*, *faktum* kat'exochén. Datum, faktum je naloženost na záda, oktroyovanost — Hanba kat'exochén. Už *slovo* datum: *dané*, praví vše o podstatě člověka. *Faktum* mohlo by — restringovaně — znamenat akt Mé Věčné Vůle — Imperatum! — ale prasátka myslila na demiurga. Elaborátek, dárek učiněn byl ze „*Všebo*“! Bylo osudnou zbabělostí všech pěti šesti nejlepších filosofů, že nezahrnuli do své inkausalní, insubstancialní absolutnosti i pojem *jsoucnost*, faktum, datum — —; v podstatě, že nepřistoupili k radikálnímu uchopení kontradikce a logiky, — obé totéž. — Není pravdou, že „*jsem*“; není jí ovšem též, že nejsem... Výsledek? .. Nihilens — —. Metafilosofie může *zatím* pronášet myšlenky Boží jen řečí svině.

64. „Mé vědomí“ je nepojmenovatelný, dosud nedomyslitelný, „symbolický“ *pouze* Netvor, umbra umbrae, *nadsylfické* spektrum, viděné spektrem spektra. Z pojmu „jsem“ čumí blbé oči *babenního* ducha: „hmoty“. Hmota jest jen blbou formou ducha; duch platil vždy v hloubi za nejblbější formu hmoty. — Jak krásné, že čeština krásným slovem „hmota“ i „materie“ (= hnis) to nejhnusnější krásně přehnusila!

65. „Vědomí“ — jest jen Procítání k — X — ? Aby snad byla „bez vědomí“, t. j. i bez fingované jsoucnosti, anorganika — i rostliny — zvířata — — i homo communis jen „strojí“? Strašné, tedy asi tím pravdivější...

66. Ještě nižší než pojem „jsem“, je pojem „proč“, t. j. otroctví, odvislost sama. Je třeba i nejušlechtleji formulovaný světový problém pocít'ovat, jako když jede na blízku neviditelná fůra s hnojem...

*

67. *Není*, v žádném smyslu, světového problému — demaskovaného v idiotské otroctví, není toho, co na něm zcela spočívalo: naprosto bezpodstatné je to, čemu se dosud říkalo *filosofie*.

68. Filosofie byla bezpředmětná. Obíháním kol ničeho; donquixotováním, směšným sice, ale ne dvakrát vznešeným; bodáním po přízracích; ptáním se, kde v Čechách leží Londýn. Nebylo světa, tím méně jeho problému, tím méně jeho rozřešení; jako, není-li vůbec domněle zavražděného, není vraždy a není detektivního vyšet'ování, kdo byl vrahem. Není smyslu světa, protože i kdyby byl svět, nebylo by jeho smyslu proto, že pojem smysl je beze smyslu.

III. *Bezmravná, bezehvězdná noc*

1. Peccatum originale filosofie je nejhříšnější, nejpůvodnější, nejneysoucnější pojem „jsoucnost“.

2. *Vše* musí být odhozeno i tak cítili nejlepší duchové. Ale podřata jim byla všem kolena přede tváří nejhovadštějšího majestátu: jsoucnosti. *Tuto* kdo svrhne s trůnu, bude imperatorum Imperator.

3. Předpokládali-li filosofové jsoucnost, je to totéž, jako když moralisté předpokládají „dobrotu člověka“. — Předpokládání jest anulací Filosofie.

4. Nejkrotší skepsi neodolá hovadí pojem „existence“. — Hned: je-li co samozřejmého, je to, že není pravdy; pravda a jsoucnost jsou však svázány dohromady jako čubka a pes, jako siamská dvojčata; chcíplo-li jedno, chcípne i druhé.

5. Není fantastičtější, omylnější konkluse, než z „jest“ jakožto kladu usuzovat na „jest“ jakožto existenci.

6. „Jest“, pokud znamená *klad*, t. j. Rozkaz, t. j. Volnost, je *opakem* „jest“, které znamená *jsoucnost*, t. j. otroctví.

7. Jsoucnost myšlena byla *kdysi* — —, hrabivě, jako nesporný *majetek*; docíleno tím jen, že duch, místo, aby měl, byl od té doby příšerně mán.

8. Jsoucnost, jsouc Datum všech dat, je kulmen otroctví.

9. Co je na pojmu jsoucnost „reální“, je jenom jeho — otrockost.

10. Nihilismus: česky Svoboda.

11. Vlastním Bohem t. j. tyranem byl pojem jsoucnost. Co „jest“, je nutně v područí.

12. Že se dosud nesáhlo bez obalu na pojem jsoucnost, je nejhrůznější konečné faktum subbestiálního otrockého prainstinktu.

13. „Osvobodovat ducha“ a zapomenout při tom na pojem „jsoucnost“ znamená vymetat z bytu každý prášek a zapomenout na hromadu fekalí uprostřed.

14. Jediné vyčistění Augiova chléva je stržení ho; jediné umytí lejna — spálení ho.

15. Existence, jakožto datum kat'exochén, t. j. Otroctví, je něco nade všechno pomyšlení hrůzně hnusného.

16. „Není nic daného“: to znamená: není vůbec ničeho. — Dané je „Otrockost“; co je pak „jsoucnost“, co je pak „nic“?...

17. Vlastně točí se vše kol pojmu Datum, — t. j., jako všechny stellární systémy, kol ničeho.

18. Základ všeho: pojem jsoucnost, je právě nejillusornější, nejinnannější ze všech pojmů; — vzácny poukaz filosofickým, kde *je* nepřítel... — V hloubi děsně paradoxní pojem, že *existuju*, — hanba, že z toho udělali: že něco existuje —! je původem celého filosofického a lidského blázince. Paradoxon, že „jsoucnost“ není pouhou přihloupou hříčkou Nihilentis, že je caesarem a ne jeho šaškem, na trůn Jeho Jeho vůlí posazeným, — na chvílečku ... V pojmu „jsoucnost“ střetají se — ve foku — hovadskost a božskost —: tak daleko dlužno jít, aby byl vyříznut vřed, zvaný filosofie! A pocit: počich vulgu, — samozřejmě je řeč o filosofech —: „vždyť přece jen existuju“, — má do této věci méně co mluvit než parlamentní podomek do parlamentního jednání. Jediným lehounkým pohybem vznešeného prstu odfouknuta jsoucnost v nic! — Padne-li jsoucnost, padlo vše. — Ale to znamená: padá hnus hnusu, — padá pojem „jsoucnost“, krásně řečeno datum, — t. j. Otrockost, t. j. lidská kultura, — lidstvo. —

19. Zapomenuty budou všechny lidské „pravdy“, — jako lidstvo, jako Tellus, jako „Universum“ —: pád jednoho bude konsekvencí pádu druhého. —

20. Není-li tu „jsoucnost“, není tu vůbec nic: kdo dohlédne jaké všechny *jinosti* a novosti skrývá v sobě tato strašlivá tautologie!

*

21. Nihilismus odporuje „empirii“, odporuje „samozřejmosti“: ale není „empirie“, nic není „samozřejmějšího“ než „nesamozřejmost“.

22. „Nihilismus odporuje životu“, ale život odporuje Životu.

23. Skepse byla dosud služebnou hříčkou nečistých mocí; nebylo odvahy, učinit ji, jak se sluší a patří, Paní.

24. Skepse: česky Volnost.

25. Kdo není absolutní skeptik, je absolutní prase.
26. Je samozřejmo, že čím co paradoxnější, tím samozřejmější, čím „šilenější“, tím rozumnější: „nadrozum“ bude jméno „nadčlověka“.
27. Skepse je striktní imperativ: Mysli i číň, co chceš — quodlibet —, jinými slovy: buď Bohem.
28. Skeptické „nic neobstojí“ znamená pouze: neobstojí otrockost.
29. Skepse je to nejethičtější, to zn. nejvznešenější, to zn. nejsvobodnější.
30. Skandál, zvaný filosofie, má původ v tom, že skepse nebyla nikdy brána vskutku vážně. Nebylo Metaskepse. Nebylo odvahy poručit si: se stanoviska skepse je *naprosto* vše dovoleno, *naprosto* vše zakázáno, *naprosto* vše rozkázáno. Tedy každý nesmysl! — pojem nesmysl je nesmyslností! *Tedy* dokonce i inkongruence v soudech, nedůslednost, nedomyšlenost — slabost vůbec; — nevidělo se, polednem že je půlnoc: neviděny věci ještě strašnější, — pro oči Otroka, — slunečtější, nadsluneční pro oči Metaskepse, této duše budoucnosti — —
31. Absolutní skepse je nejen jediná cesta k Bohu, je Bůh sám. Co je veskrze zvířetem, nepochopí ovšem Boha, *to značí* nedovede být Bohem. Skepse je Nadvesmír; každé její tvrzení je krokem nadslunečního draka, který pohltí šerého ubohého hada, jímž je „vesmír“, — jenž jest jen mikroskopickou krupějí mlhy proti skutečnému Veškerenstvu: Absolutismu, — Bohu, — aby se trochu rozumělo. — Že něčemu naprosto novému a naprosto vznešenému méně než čemukoli dnes se rozumí, jest samozřejmo u moderního, t. j. kynopithekoidního lidstva, jehož specialitou je, že vše minulé, — až na to, co v něm za něco stálo, vzalo do tlamy, — ale ani to nespoklo, tím méně vyblilo, tím méně ztrávil.
32. Skepse *káže*, že nejen může: *musí* být *vše* zničeno; vše je totožno s rabstvím.
33. Nic, nic, nic nezbuďte ze všech lidských pojmu! Vše, vše, přese všechno pokušení, a revenantní děs, — nejnejemilostněji pryč! Meze odvážnosti, paradoxnosti, šílenosti nejsou tu dány. Čím dále v šílení, tím líp, — tím dále od strašnohnusu, jímž bylo dosavadní šílení lidstva, tím — k Bohu blíží! Nesmí zůstat kámen na kameni! ...
34. Kdo bojí se jakéhokoli logického kroku i skoku, podoben je tomu, kdo vytažen ze žumpy s hnojnicí, kam celý zapadl, urovnává si před lidmi kravatu. — Chlapi, co můžete ještě ztratit, když nic nemáte? Vaše „poznání“, — die Zither ist entzwei, an der ist nichts zu halten. A — bez starosti: brzo dojde k rozkošnému Schädelspalten — — —
35. Lidstvo, — věc naprosto jen klinická, — je spáček, který může být probuzen jen podříznutím krku. —

*

36. Všechna zaslepenost, slepota je zaslepením, oslepením se, všechno zaslepení se otroctvím, všechno otroctví zotročením se. Vesmír chtěl být — roztržštěním — Otrokem; aby se jím mohl stát, musil se *totálně* oslepit. *Všechno* lidské poznání jest jen hallucinace slepce; *nic* v něm není, co by bylo viděním, věděním, t. j. Vznešeností, Božskostí. *Zde* jediná jest excepcie pravidla: nulla regula sine exceptione; obdobně jako, ač uvnitř vesmíru není perpetuorum mobilium, je perpetuum mobile — vesmír sám. Vidí se, bez výjimky, vše špatné, t. j. halucinačně, t. j. nic se nevidí, neví se nic.

37. Jedinou nehalucinačností je — Sen; to nejlepší, co filosofie má, je znetvořená reminiscence Snu.

38. Otrockost chtěla *vůbec* nevědět: jak bylo by možno, vědět i *nejmenší*?

39. Už blázinec filosofie je stačitelným argumentem ad oculos, že se lidstvo dalo na výpravu k severnímu pólu z Evropy přes Afriku... Není odvahy doznat si to; a pojde se v Sahare. — „Ke všem čertům, dojdete; zblbělci, touto cestou dál?“ musil by stále a stále jen rvát na lidstvo ten, kdo by byl dosti mezkem, aby měl „v lidstvo víru“. Jediné: Nazpět! Pryč ode vši zvířecí minulosti! Ven ze svěrací kazajky, kterou jste — sami, celí! Zabte se! tolik zvířecích druhů, lepších než vy, vymizelo, — Bůh káže, abyste dosmrděli i vy. Podmínkou, aby se zrodil nadčlověk, t. j. Bůh, jest, aby posel člověk, jako kdysi Brontosaurus... S nuší hnoje na zádech nepředstoupíte před Boha.

40. Každý krok toho, kdo se dal jednou nesprávnou cestou, je chybný. — Někdy vede každý z nich do propasti.

41. Lidstvo je jen zblblou sešileností, zrozenou zbabělou otrockostí.

42. Vše dosavadní je ze základu a od základu až k vrcholu jen a jen skandalosním omylem, „pochybenou tendencí“, — hledáním krokodilů ve Vltavě, nechtěním vidět slunce na nebi.

43. S pádem filosofie padlo lidstvo, padl vesmír; padl vesmír — padla psyché...

44. Jako vše lidské „pravdivé“ je lži a „pravdou“ vše lživé, tak vše, co bylo u člověka čistotou, je hnojem, a čistotou, co platilo mu, hnojníkovi, za hnůj. — „Má přirovnání že jsou často patologicky čerpána ze záchodu!“ řeknete, messieurs? Ale svět je záchod, svět je pathologikum! Dokud vy, opice, řitě si parfumuující, nepřiznáte si; že *všecko* vaše je pouze pobyt v ohromném klosetu, nemáte naděje vyrazit jeho dvířka!

45. *Všechny* pojmy, ve Filosofii nemožné, jsou živlem „vědy“. Věda žije, jako švábi, jen ze smetí, které Filosofie na noc za kamna odmete. Ale filosofie stala se „vědou“, pseudo-vědou, pseudofilosofií věda; jako dnes ženy stávají se muži a ženami stali se mužové. Metafilosofie začíná tam, kde odkopnuty „metafysika“, svět, realita, jsoucnost — pravda, věda, člověk, opice, žížala, stercus... Všechna dosavadní metafysika klesá na fysiku; není rozdílu mezi nimi, který by za řeč stál; leda že fysika je „metafysičtější“ než metafysika: je těžší, rozmotat trochu slušně cokoli fysického, třeba i kohaesi, pro nesmírnou, *pozdní* jeho zamodrchanost, než ultraabstraktisovat, — „Abstrakce“ je tím prvopočátečním, pozapomenutelným, — lidstvo to ovšem po svém zvyku překlopilo patama nahoru; — vyšší filosofie je sublimním druhem apriorní matematiky... Nové kriterion — anticipando — bude: ne: co je věda? co filosofie? — ale co je hra? co hříčka? —

46. „Nejodcizenější pohled, který kdy byl na svět vržen“; praví Schopenhauer o Kantovi. De facto byl to pohled nejotročtější. Neodcizenější je *zde*: neboť Volnost je tím, co světu nejczizejší, nejneznámější. Není „odcizený“ pohled teleskopický, t. j. utíkající: mikroskopický to jest! šířka to není, — je to hloubka. Mikroskopie je vidění všeho v nejmenším... U *mně* teprve sestupuje Deus Verus na zemi...; Bůh, který je zároveň prase a člověk a faex... který je — vše!

47. Co se zde káže, t. j. rozkazuje, je podstatou nesvitajících dosud aeonů. Dnešní pithekoida budou tím rozdrčena; a zítřejší a popozítřejší... Je nedelikátní o tom mluvit. Ale největší neslušností ve Filosofii je delikátnost; stejnou, jako při soirée vysrat se na stůl.

48. Nebylo dosud zacloumáno vším tak, aby to bylo vyvráceno. — Všechny výšlehy k Nadzáří doprskaly okamžitě v bahnu, z něhož chtěly vylétnout. — Ale nikdo neviděl ani kmen, jímž třeba být zacloumáno, tím méně nutnost, tak jím zacloumat, jak nebylo dosud zacloumáno ničím.

49. Není *ničeho*, co by zbylo ze všeho. Opaky všeho přestávají být opaky. A není A. Kde padá líc, padá i rub. Není substance; „Bytí“ — není i dění se. Smrtelnost není: není i Nesmrtelnosti. Není liberium arbitrium, není i determinismus. Není Červ — není Bůh. Není logiky, není kontradikce, není šílení; není Vůle, není Vítězství; — platí to i o tygru, — jehož psychologií — jako vším ostatním ohromným, neráčilo se lidstvo zabývat.

50. Nastala bezmračná, bezhvězdná noc... Zmizely i všechny mráčky, — pozemské to hvězdy, jako jsou hvězdy jen scvrknutými mráčky nebeskými; mráčky..., viditelní lidé... tvorové netvorové Snů, vznášející se nad člověkem, jako sen nade bděním se vznáší. Jen symbolem filosofie, symbolem všeho nízkého a hanebného jsou tyto kočičí; tygří stvůry; symbolem vesmírku. Rozplynuly se; a Hvězd není... Za chvilku zmizí pod vámi i země... Zhasly halucinace i hvězd i obláček i země, — zbývá, jak vy tomu říkáte, nic..., Nic...

51. Nic je vždycky něco; ale „něco“ je ztraceno. Nemožno za to získat — Vše, *Nadněs*? — Superomne: Nesvítí žádná hvězda už; proč nemohlo by zazářit Slunce?

52. Nic nezbylo. Nemožno dále se ptát: co je tedy vlastně rozluštěním? Ani prostě, „nejapně“: „no tak, — co?“ Všechno — halucinační hvězdy a obláčky — zhaslo...

53. *Nic* nezbylo! — Ale nezbylo snad jen... Otroctví? a nezbyla... Volnost? —

IV. Věčné, nehnuté Poledne

1. *Fiat!*
2. Fiat: Imperatum, t. j. Souverainní Hra. Stav absolutnosti, Rozkazování, které jest jen Hrou — Stav Absolutnosti, Stav Boží, Bůh —: který je všude přítomen, kde se ozve: Jsem Bůh.
3. „Fiat!“ není rozluštěním světového problému, — jehož není; ne smyslem světa, jehož není; ne vysvětlením jeho, jehož není; ne Odpovědí, již není; není ani odpovědí na otázku: nu tak co? — není tohoto co.
4. Bylo by možno říci, že Hra je základním faktem, —: kdyby se jen oba pojmy zatraceně nevylučovaly!
5. Nemožno říci, že Fiat! *jest*: kdyby bylo, přestalo by být Sebou.
6. Žádné kritice nepodléhá Fiat! nedostupno je každé skepsi; je totožno s Metaskepsí, t. j. metalogickým* zabitím kontradikce a ujařmením logiky Nadjistotou.
7. Degradováno jest Imperatum každým i komentářem, do louže už strženo každým pohledem na ně, po něm.
8. Stav jen a jen Imperativní nepřipouští ani aserci.
9. Fiat! = Fiat! tot' vše, — a i tím učiněna koncesse nížinám; Jen: Fiat! a i to „jen“ je nepřípustné. — Fiat!
10. Hra není smyslem světa, ale smysl světa je Hrou.
11. Není rozřešením světového problému Imperatum, jen hříčkou Imperáta je rozluštění světového problému.
12. Hra není myšlením, vědomím, jsoucností; Hrou je myšlení, vědomí, jsoucnost.
13. Jsoucnost naprosto podřaděna Hře, Hra nadřaděna tedy naprosto „všemu“, — spolknuvši vše: v tom nekonečné Přehodnocení s nejstrašnějšími důsledky, Panrevoluce, — Velké Procitnutí; *kol toho točí se vše.*
14. Co je Bůh? To, co si s nezákladnějšími pojmy gorill a kočkodanů jen Hra je, t. j. absolutní Nad.
15. Bůh a Hra: tautologie; co proti tomu, jest jen ta koldokol lidská bída s nouzí.
16. *Jen* se říkalo, že Bůh je nade *vším*, — v dobrém tušení; nebylo odvahy postavit jej důsledně nad jsoucnost, nad logiku: největší fatalita... Logika a jsoucnost majetkem jsou člověka: *sám* se postavit nad ně a sám stát se Bohem je jedno a totéž.
17. Že lidstvo nedospělo k těmto jedině pravým důležitým, samozřejmým, katexochickým „abstraktům“, z toho plyne, že schází mu vůbec schopnost „Abstrakt“, t. j. *Volnosti*.
18. Všechna lidská sancta jsou profanatio Sanctissimi, t. j. Hry.
19. Bůh je nejvyšší Pýcha; perhorreskování pýchy je podlostí, zvanou „bázeň boží“.
20. Imperatum je svrchované Opovržení.
21. Imperatum je činění se vším quodlibet všeho, všeho.
22. Hra, „Metafilosofie“, netáže se už, nehledá, nebádá, nepřemýšlí: komanduje jen, zákony dává a znásilňuje.
23. „Poznávání“ je studuhodná věc bestíí.
24. Poznávání degraduje, — ne-li červa, tedy Boha.
25. Všechno poznávání jest jen rozpomínání se procitnuvšího ožraly: z které to jen asi hospody byl jsem včera vyhozen?
26. Metafilosofie bude „filosofovat kladivem“ — — ze všech hvězd — atomů slitým, aby jí ubila pomstyctivě dosavadního svého Pána: Všeotroctví; půjde to rychle, — co snažšího než zabít ochromeného, polozdechlého dědka?
27. Dosah Fiatismu: zdechl člověk, zdechla všechna zoologie, krtek — „vesmír“ tím zdechl, zdechl bůh, zdechlo vše, čemu se říká vše, t. j. Otroctví; zůstala jen nadsvětelná Volnost — Bůh.
28. Přestaň být bestíí a jsi eo ipso Bohem a Jeho nekonečnou, sebeobjímající Nadzárí.

---

* O tomto nejdůležitějším jedná se, v hlavních rysech, v mé „Filosofické zpovědi“.

29. „Fiat!“ je totéž, co Sebeobjetí, Sebeobjetí totéž, co „Bůh“.
30. Vše jest jen zářivě rozkazováno, jen zářivě rozkazuje vše; zářivé Soběrozkazování, tot' Victoria Aeterna, tot' Sebeobjetí.
31. Sebeobjetí, t. j. Deoessence, — ideál praktické filosofie, — — je člověku dosažitelný? Není — protože člověk Jím jen a jen *jest!* třeba v nejrůznějších stupních intensity.
32. Půlnoc lidstva je pro vidoucí zraky Polednem, Věčným, Nehybným Polednem.
33. Metafilosofie jest jen politím bídých strašidel Půlnoci Polednem; přeměněním vampyrů a chodících stuchlých umrlců ve stříbrné sylfy, Ariely a duchy obláčků; hlíny v démanty, v Panféeřii podzemního Vševězení.
34. Třeba nejvyšší, člověku dosažitelný stupeň Sebeobjetí má se ke stupni vůbec nejvyššímu jako lesk luny ke slunci, má se k šeru obyčejného lidského života jako svit srpku luny k ostatní ploše jejího kotouče, zemí šere příšerně, průzračně, přízračně osvětlené.
35. Ale zář slunce je světluškou proti Nadzáři Sebeobjetí.
36. Ostatek je mlčení; neboť slova praví *opak* myšlenky, jež se zcela proměnila v pekelný Hrom a nebeské Světlo. —

---

vyňato z knihy Ladislava Klímy Vteřina a věčnost vydané nakl. Jana Pohořelého v Praze 1946